

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU MUZIČKA AKADEMIJA

VIII. ODSJEK ZA GLAZBENU PEDAGOGIJU

LUKA GOTOVAC

INTEGRACIJA POTREBA
GLAZBENE INDUSTRIJE U
KURIKULUM NASTAVE
GLAZBE

DIPLOMSKI RAD

ZAGREB, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU MUZIČKA AKADEMIJA

VIII. ODSJEK ZA GLAZBENU PEDAGOGIJU

LUKA GOTOVAC

INTEGRATION OF THE
NEEDS OF THE MUSIC
INDUSTRY INTO THE
CURRICULUM OF MUSIC
TEACHING

THESIS

Mentor: dr.sc. Nikolina Matoš. doc.

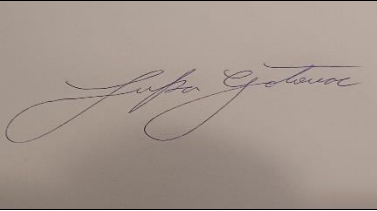
Komentor: mag.mus. Ana Čorić, pred.

Student: Luka Gotovac

Ak. god. 2023./2024.

ZAGREB, 2024

Prihvaćanje i prijava rada	
mentorica:	dr. sc. Nikolina Matoš, doc.
potpis:	
datum prijave:	10. studenog 2023. godine

Izjava o autorstvu rada i suglasnost za javnu objavu	
<p>Izjavljujem da sam jedini autor diplomskoga rada pod naslovom Integracija potreba glazbene industrije u glazbeni kurikulum te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način, bez pravilnog citiranja, korišteni dijelovi tuđih radova. Suglasan s javnom objavom diplomskoga rada.</p>	
potpis:	
opaska:	papirnata kopija rada dostavljena je za pohranu knjižnici Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

Obrana rada	
datum obrane:	26. rujna 2024. godine
mjesto:	Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu
članovi povjerenstva:	1. dr. sc. Nikolina Matoš, doc.
	2. Ana Čorić, pred.
	3. doc. Ivan Končić

SAŽETAK

U ovom se diplomskom radu obrađuje tema integracije glazbene industrije u nastavu Glazbene kulture. Poseban naglasak je stavljen na korištenje suvremene tehnologije, interdisciplinarnosti, uključivanje različitih žanrova popularne glazbe poput *rapa*, *drilla* i *pop-rocka*. U sklopu rada od veljače do svibnja 2024. Godine provedeno je akcijsko istraživanje s učenicima 7. i 8. razreda privatne osnovne škole *Epoha* kojim se pratio proces uvođenja metoda i tehnologije vezane uz glazbenu industriju u nastavu Glazbene kulture s ciljem uviđanja njihove korisnosti i potencijalnog utjecaja na aktivnosti učenika na satu te doživljaj glazbe. U istraživanju je korištena kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda. Rezultati pokazuju povećani interes učenika za proučavanje glazbe i osnovnih glazbenih sastavnica u grupi čija nastava Glazbene kulture je koristila do sada neistražene glazbene alate u općeobrazovnom kurikulumu.

Ključne riječi: elektronska glazba, glazba, osnovne glazbene sastavnice, pedagogija, radionice

SUMMARY

This thesis deals with the topic of integration of the music industry into the teaching of Music Culture. Special emphasis is placed on the use of modern technology, interdisciplinarity, inclusion of different genres of popular music such as *rap*, *drill*, *pop-rock*. As part of the work, from February to May 2024, an action research was conducted with students of the 7th and 8th grades of the private elementary school *Epoha*, which monitored the process of introducing methods and technology related to the music industry into the teaching of Music Culture with the aim of understanding their usefulness and potential impact on the students' activities in class, and the experience of music. The research used a combination of qualitative and quantitative methods. The results show an increased interest of students in the study of music and basic musical components in the group whose Music Culture teaching used hitherto unexplored musical tools in the general education curriculum.

Keywords: basic music components, electronic music, music activities, pedagogy, schoolbands

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. VAŽNOST GLAZBENE INDUSTRIJE U SUVREMENOM OBRAZOVANJU	3
2.1. Integracija glazbene industrije u obrazovni sustav kroz povijest	3
2.2. Uloga glazbene industrije u razvoju učenika	4
2.3. Primjeri uspješnih modela integracije (potreba glazbene industrije)	6
3. PRISTUPI INTEGRACIJI GLAZBENE INDUSTRIJE U KURIKULUM	8
3.1. Aktivne metode učenja i proučavanja glazbe	8
3.1.1. Upotreba tehnologije i digitalnih alata u glazbenom obrazovanju.....	9
3.1.2. Interdisciplinarni pristupi i projekti.....	10
3.2. Kurikularni dizajn i razvoj	12
3.3 Procjena i evaluacija učeničkih postignuća	14
4. ŠKOLA ZA ŽIVOT I NASTAVA GLAZBE U SKLADU S POTREBAMA GLAZBENE INDUSTRIJE	17
5. AKCIJSKO ISTRAŽIVANJE INTEGRACIJE POTREBA GLAZBENE INDUSTRIJE U NASTAVU GLAZBENE KULTURE U OŠ EPOHA	20
5.1. Nacrt istraživanja	21
5.1.1. Problem i istraživačka pitanja	21
5.1.2. Uzorak	21
5.1.3. Metode i instrumenti.....	22
5.2. Rezultati i diskusija	22
5.2.1. Ispitivanje početnog stanja – rezultati prve ankete	22
5.2.2. Planiranje i izrada kurikuluma za 7. i 8. razred	23
5.2.3. Priprema i opservacija nastavnih satova u 8. razredu	26
5.2.1.1. Uvodni sat: Istraživanje glazbenih preferencija i upoznavanje	26
5.2.1.2. Drugi sat: Glazba u svakodnevicu.....	27
5.2.1.3. Treći sat: Glazbeni žanrovi i identitet.....	28
5.2.1.4. Četvrti sat: Predrasude o glazbenim žanrovima.....	29

5.2.1.5. Peti sat: Potrebe glazbene industrije i uvod u <i>DAW</i>	29
5.2.1.6. Šesti sat: Usporedba prošlosti i sadašnjosti u glazbenoj industriji.....	30
5.2.1.7. Sedmi sat: Prepoznavanje glazbenih sastavnica.....	30
5.2.1.8. Osmi sat: Rasprava o estetskim zakonitostima popularne i klasične glazbe	31
5.2.1.9. Deveti sat: Pisanje tekstova za pjesme i rad sa <i>Suno AI</i> aplikacijom.....	32
5.2.1.10. Deseti sat: Započinjanje završne pjesme	33
5.2.1.11. Predzadnji sat: Rad na zajedničkoj pjesmi.....	33
5.2.2. Priprema i opservacija nastavnih satova u 7. razredu	34
5.2.2. Rezultati druge ankete nakon provedenog istraživanja	36
5.2.3. Rezultati cijelog istraživanja.....	36
6. ZAKLJUČAK	38
7. LITERATURA.....	39
8. PRILOZI	41

1. UVOD

U suvremenom društvu, glazbena industrija ima značajnu ulogu u oblikovanju kulturnog i društvenog života zajednice. Ta uloga nije samo u pružanju zabave, već i u promicanju kulturne raznolikosti, poticanju kreativnosti i stvaranju identiteta, što naglašava važnost integracije potreba glazbene industrije u obrazovni sustav kako bi se osigurala kontinuirana podrška i razvoj talentiranih pojedinaca koji će nastaviti obogaćivati društvo kroz glazbu. S obzirom na njezin utjecaj, postavlja se pitanje kako najbolje integrirati potrebe glazbene industrije u obrazovni sustav, posebno u kurikulum nastave glazbe. Tradicionalni pristupi glazbenom obrazovanju često ne uspijevaju u potpunosti obuhvatiti dinamične aspekte glazbene industrije, uključujući tehnologiju, produkciju i kreativnost.

Cilj ovog rada je istražiti kako se potrebe glazbene industrije mogu integrirati u kurikulum nastave glazbe, te identificirati prednosti i izazove takvog pristupa. Poseban naglasak stavit će se na metodologije koje omogućuju učinkovitu integraciju, kao i na primjere uspješnih praksi iz različitih obrazovnih sustava. Ovaj rad također će razmotriti potencijalne koristi za učenike, uključujući razvoj kreativnih i tehničkih vještina, poboljšanje akademskih performansi i pripremu za karijere u glazbenoj industriji. Kroz analizu postojećih modela i predlaganje novih pristupa, rad će nastojati pružiti smjernice za implementaciju glazbene industrije u obrazovni kurikulum na način koji će biti koristan za sve dionike u obrazovnom procesu.

Oduvijek se prisutnost glazbe u općem odgoju i obrazovanju uzimala kao po sebi razumljiva stvar. Glazba je, dakle, neka vrsta odgojno-obrazovne konstante kroz cijelu povijest školstva. Tome je u prvom redu razlogom činjenica što se od davnina, a naročito pak od vremena Stare Kine i Stare Grčke vjerovalo u odgojnu i druge „moći“ glazbe. Stoga se glazba u odgoju sve do najnovijih vremena uglavnom argumentirala takvim, glazbi stranim razlozima – bila je, dakle, tretirana kao sredstvo (Rojko, 2012).

Rad se sastoji od nekoliko poglavlja koja istražuju važnost glazbene industrije u suvremenom obrazovnom sustavu, metodologije integracije te analize međupredmetnih tema. U uvodnom dijelu rada daje se pregled teme, uvodeći čitatelja u razmatranje uloge glazbene industrije u obrazovnom sustavu. Ovaj dio postavlja temelje za daljnju analizu, objašnjavajući zašto je ova tema važna i koje su ključne točke koje će se istražiti u radu.

Drugo poglavlje posvećeno je važnosti glazbene industrije u suvremenom obrazovanju razmatra povijesni razvoj integracije glazbene industrije u obrazovni sustav, ističući kako se ta integracija mijenjala kroz vrijeme. Također, poglavlje se fokusira na ulogu glazbene industrije u razvoju učenika, naglašavajući kako glazba može utjecati na kreativnost, emocionalni razvoj i socijalne vještine. Uspješni modeli integracije iz različitih obrazovnih sustava pružaju konkretne primjere dobre prakse.

Slijedi poglavlje o pristupima integraciji glazbene industrije u kurikulum bavi se različitim metodama i pristupima kojima se glazbena industrija može integrirati u obrazovni kurikulum. Aktivne metode učenja, upotreba tehnologije i digitalnih alata, te interdisciplinarni pristupi i projekti detaljno se razrađuju. Poglavlje također pokriva dizajn kurikulumu, razvoj nastavnih programa i procjenu učeničkih postignuća. Fokus je na programu *Škola za život* s posebnim osvrtom na usporedbe kurikulumu za 7. i 8. razred¹. U okviru istraživanja provedena je anketa o glazbenim preferencijama i navikama učenika koja je imala cilj da nastavnik kroz nju upozna učenike u razredu, kao i na samu pripremu nastavnog procesa i akcijskog istraživanja.

¹ Izbor 7. i 8. razreda kao testnih skupina je proizašao iz činjenice da su na kraju prve faze svojeg obrazovnog procesa te već posjeduju određena znanja potrebna za daljnji razvoj kompetencija unutar predmeta Glazbena kultura.

2. VAŽNOST GLAZBENE INDUSTRIJE U SUVREMENOM OBRAZOVANJU

2.1. Integracija glazbene industrije u obrazovni sustav kroz povijest

Integracija glazbene industrije u odgojno-obrazovne sustave ima dugu povijest koja seže do samih početaka organiziranog glazbenog obrazovanja. U početku, glazbeno obrazovanje bilo je usmjereno na klasične oblike muziciranja (pjevanje i sviranje), uključujući teoriju, harmoniju i sviranje tradicionalnih instrumenata (Rojko, 2012.). Međutim, s razvojem glazbene industrije u 20. stoljeću, postalo je jasno da bi formalni obrazovni programi trebali obuhvatiti širi spektar glazbenih žanrova i vještina. Iako u Europi još uvijek prevladava nastava glazbe usmjerena na zapadnoeuropsku klasičnu glazbu, sve je očiglednija potreba za integracijom drugih glazbenih tradicija i suvremenih žanrova kako bi se učenicima pružilo sveobuhvatnije i relevantnije glazbeno obrazovanje.

Jedan od prvih velikih koraka prema modernizaciji glazbenog obrazovanja dogodio se u Sjedinjenim Američkim Državama tijekom 1960-ih i 1970-ih godina. Tada je glazbeno obrazovanje počelo uključivati elemente popularne glazbe i *jazz-a*, što je odražavalo kulturne promjene i rastući interes učenika za ove žanrove. Programi su se proširili kako bi obuhvatili ne samo sviranje i pjevanje, već i skladanje, improvizaciju i produkciju glazbe. U Europi, posebice u Velikoj Britaniji, reformski pokreti poput onog pokrenutog u sklopu *The Schools Council's Music in the Secondary School Curriculum Project* u 80-ima, imali su za cilj modernizirati glazbene kurikulume. Ovaj projekt (Bučko, 2019.) naglašavao je važnost uključivanja širokog spektra glazbenih žanrova i kulturnih utjecaja u obrazovne programe. Reforme su također poticale korištenje tehnologije u nastavi glazbe, uključujući uporabu sintesajzera i računalnih programa za komponiranje. U azijskim zemljama, kao što su Japan i Južna Koreja, glazbeno obrazovanje također je prošlo kroz značajne reforme. U Japanu, glazbeni kurikulum je redizajniran kako bi uključivao više sadržaja vezanih za popularnu glazbu i glazbenu tehnologiju, reflektirajući rastuću popularnost japanske *pop* kulture. U Južnoj Koreji, *K-pop* fenomen značajno je utjecao na glazbeno obrazovanje, potičući uključivanje suvremenih glazbenih stilova i tehnologije u kurikulume (Fuhr, 2019).

Popularna kultura ima dubok utjecaj na oblikovanje glazbenih kurikuluma. Pojava *rock and rolla*, *hip hopa*, elektronike i drugih popularnih žanrova ne samo da je

promijenila glazbenu scenu, već je također potaknula promjene u obrazovnim sustavima diljem svijeta. Uključivanje popularne glazbe u obrazovne programe može se pratiti unazad do 60-ih godina, kada su nastavnici počeli prepoznavati potrebu za pokretanjem glazbe koja je bila relevantna i privlačna za učenike. Ovo uključivanje imalo je dvostruku funkciju: zadržavanje interesa učenika za glazbeno obrazovanje i pripremanje učenika za stvarni svijet glazbene industrije. Integracija popularne glazbe također je dovela do promjena u metodologiji poučavanja. Tradicionalni pristupi, koji su se oslanjali isključivo na čitanje nota i teoriju glazbe, počeli su se nadopunjavati kreativnijim pristupima poput improvizacije, kao i slušanjem glazbe i analizom popularnih pjesama. Nastavnici su počeli koristiti modernu tehnologiju, uključujući digitalne audio radne stanice (DAW), softver za skladanje i aplikacije za učenje instrumenata, kako bi učenicima pružili alate potrebne za stvaranje i produkciju glazbe. Danas mnoge škole i sveučilišta nude programe specijalizirane za glazbenu produkciju, menadžment u glazbenoj industriji, te druge aspekte glazbenog poslovanja, poput autorskih prava, distribucije glazbe i marketinga u glazbenoj industriji. Ovi programi obuhvaćaju širok raspon tema, uključujući autorska prava, marketing, digitalnu distribuciju i izvedbene vještine. Time se osigurava da učenici dobiju sveobuhvatno obrazovanje koje ih priprema za različite karijere unutar glazbene industrije (Bučko, 2019).

2.2. Uloga glazbene industrije u razvoju učenika

Thoma i sur. (2013) navodi da uključivanje elemenata glazbene industrije u obrazovne kurikulume donosi brojne psihološke i društvene dobrobiti za učenike kao i da glazba kao umjetnička forma ima moćan utjecaj na emocionalni razvoj djece i mladih. Kada učenici sudjeluju u glazbenim aktivnostima, razvijaju bolju emocionalnu regulaciju, povećavaju svoje samopouzdanje i grade pozitivnu sliku o sebi. Učenici koji aktivno sudjeluju u glazbenim programima često izvještavaju o boljoj sposobnosti suočavanja sa stresom i emocionalnim izazovima. Na primjer, sviranje instrumenata ili pjevanje u zboru može pružiti emocionalni izlaz i osjećaj postignuća koji su ključni za mentalno zdravlje. Osim emocionalnih koristi, glazba ima značajan utjecaj na socijalne vještine učenika. Sudjelovanje u glazbenim ansamblima, zborovima ili bendovima potiče timski rad, suradnju i komunikaciju. Učenici uče kako raditi zajedno kako bi postigli zajednički cilj,

razvijajući pritom empatiju i socijalnu odgovornost. Ove vještine nisu samo korisne u školskom okruženju, već su važne i za kasniji profesionalni i osobni život.

Glazba je moćan medij za poticanje kreativnosti i kritičkog mišljenja kod učenika. Kroz proces skladanja, improvizacije i analize glazbe, učenici razvijaju sposobnost razmišljanja izvan okvira i inovativnog pristupa problemima. Kreativnost potiče učenike da istražuju nove ideje, eksperimentiraju s različitim zvukovima i strukturama te izraze svoje individualne vizije kroz glazbu (Thoma i sur., 2013).

Kritičko mišljenje je također ključna komponenta glazbenog obrazovanja. Kada učenici analiziraju glazbene kompozicije, oni razvijaju sposobnost detaljne analize i ocjenjivanja različitih elemenata glazbe, kao što su ritam, melodija, harmonija i tekstura. Ova analitička sposobnost može se prenijeti i na druga područja, poboljšavajući ukupne akademske performanse učenika (Bučko, 2019).

Prema Thomi i sur. (2013), učenje teorije i povijesti glazbe zahtijeva od učenika da kritički promišljaju o različitim glazbenim stilovima i razdobljima. Proučavanje kulturnih i društvenih konteksta u kojima je glazba stvorena pomaže učenicima razviti dublje razumijevanje i poštovanje za različite kulturne izraze. Ovo ne samo da obogaćuje njihov glazbeni repertoar, već i proširuje njihovu perspektivu o svijetu. Na primjer, glazba može pomoći u razvoju matematičkih vještina kroz razumijevanje ritma i metra, koji zahtijevaju prepoznavanje uzoraka i proporcionalnih odnosa.

Glazbeno obrazovanje također može poboljšati jezične vještine. Slušanje i analiza glazbenih tekstova može proširiti vokabular i poboljšati razumijevanje gramatičkih struktura. Nadalje, pjevanje i sviranje instrumenata mogu poboljšati motoričke vještine i koordinaciju, što ima pozitivne implikacije za opću kognitivnu funkciju. Učenici koji sudjeluju u glazbenim aktivnostima također često pokazuju bolju disciplinu i organizacijske vještine. Priprema za nastupe, probe i individualno vježbanje zahtijevaju visoku razinu posvećenosti i upravljanja vremenom. Ove vještine su neprocjenjive u akademskom kontekstu, pomažući učenicima da budu uspješni u svojim studijama i drugim aktivnostima (Kovačević, 1974).

Glazba i glazbene aktivnosti korisne su u cijeloj obrazovnoj vertikali za sve vrste učenika, bili oni u nižim, višim razredima, u srednjoj školi, na fakultetu, odrasli ili stariji ljudi. Svatko od njih imat će koristi od uključenosti u glazbene aktivnosti i dobrobiti glazbe. Ono na što učitelji trebaju obratiti pozornost je vrsta glazbe koja se koristi. Ona

treba biti primjerena dobi učenika, razini jezika, kulturološkoj pozadini te ono najvažnije - glazba koja se koristi treba biti zanimljiva i njima interesantna kako bi se uspješno ostvario cilj aktivnosti i sata. Isto tako važno je da je glazba i učitelju zanimljiva jer u suprotnom aktivnost neće biti ispunjena u potpunosti te će se aktivnost izvoditi bez motivacije što može negativno utjecati na učeničku energiju (Pintek , 2021).

S pedagoške strane, cilj je pristupa zadržati djecu zainteresiranom i potaknutom konstantnim promjenama usmjerenja na različite aspekte pjesme, koristeći aktivnosti kao što su brojanje fraza ili visina tona te koncentriranje na aspekte izvedbe, kao što su disanje, držanje tijela i dinamika. Samostalno pjevanje tretira se kao uobičajena aktivnost, očekuje se od svakog djeteta i često je ugrađeno u igre kako djeca ne bi bila svjesna individualne izloženosti (Šenk, 2016).

2.3. Primjeri uspješnih modela integracije (potreba glazbene industrije)

Integracija potreba glazbene industrije podrazumijeva inkorporiranje glazbenih alata i kreativnih pristupa koji su prisutni u popularnoj kulturi odnosno glazbi koju učenici konzumiraju u slobodno vrijeme. Cilj integracije je omogućiti učenicima usklađivanje učenikovog glazbenog identiteta u školi zajedno s glazbenim identitetom izvan obrazovnih ustanova. Smatram da bismo takvim pristupom mogli postići viši stupanj involviranosti učenika u nastavi Glazbene kulture. Integracija glazbene industrije u obrazovne kurikulume pokazala se kao učinkovit pristup u brojnim zemljama. Na primjer, Finska je prepoznata kao jedna od vodećih zemalja u području obrazovanja, uključujući i glazbeni kurikulum. Finski obrazovni sustav integrira glazbene aktivnosti u svakodnevnu nastavu, a učenici imaju pristup širokom spektru glazbenih instrumenata i tehnologija. Glazbeni programi u Finskoj naglašavaju kreativnost, suradnju i tehničku izvrsnost, što je rezultiralo visokim razinama glazbene pismenosti i kreativnog izražavanja među učenicima (Tatjajora, Sartika i Basith, 2024).

U Sjedinjenim Američkim Državama, projekt *El Sistema* iz Venezuele poslužio je kao inspiracija za slične inicijative diljem zemlje. *El Sistema* je program koji koristi glazbu kao alat za socijalnu inkluziju, posebno među djecom iz ugroženih zajednica, pomažući im da se kroz glazbu osjećaju dijelom šire zajednice i steknu potrebne socijalne vještine.

Američki modeli poput *Harmony Project* u Los Angelesu i *Play On, Philly!* u Philadelphiji usvojili su pristup *El Sistema* i prilagodili ga lokalnim potrebama. Ovi programi pružaju besplatne glazbene lekcije i instrumente, s ciljem poboljšanja akademskih rezultata i socijalnih vještina kod djece. Navedeni programi, poput *Harmony Project* i *Play On, Philly!*, osim što su inkluzivni i omogućavaju ranjivim skupinama pristup glazbenim aktivnostima, također se usredotočuju na specifične potrebe glazbene industrije. Kroz ove programe, djeca razvijaju ne samo glazbene vještine, već i discipline poput timskog rada, kreativnosti i kritičkog razmišljanja, koje su ključne za uspjeh u glazbenoj industriji. Također, ovi programi često uključuju prilike za javne nastupe i suradnju s profesionalnim glazbenicima, čime se djecu priprema za stvarne izazove i mogućnosti unutar industrije (Thoma i sur., 2013).

Smithrim i Upitis (2005) navode još dva primjera integracije. Jedan od najsvjetlijih primjera integracije glazbene industrije u obrazovni sustav je program *Music in Schools* u Velikoj Britaniji. Ovaj program, podržan od strane britanske vlade, omogućava učenicima svih dobnih skupina da sudjeluju u glazbenim aktivnostima, bilo kroz školske zborove, bendove ili individualne glazbene lekcije. Evaluacije ovog programa pokazale su značajno poboljšanje u akademskim rezultatima, posebno u predmetima kao što su matematika i jezik. U Kanadi, *Learning Through the Arts* (LTTA) je program koji integrira umjetničke discipline, uključujući glazbu, u nastavni plan i program. Program koristi suradnju između profesionalnih umjetnika i učitelja kako bi razvili kurikulume koji povezuju umjetnost s osnovnim akademskim predmetima. Učenici koji sudjeluju u LTTA programu pokazuju poboljšane socijalne vještine, povećanu kreativnost i bolju akademsku uspješnost.

Na temelju navedenih primjera, može se izvući nekoliko ključnih preporuka. Grant i Sleeter (2007) navode ključne preporuke za implementaciju glazbene industrije u obrazovne sustave. Prvo, važno je osigurati adekvatnu obuku za učitelje. Učitelji trebaju biti osposobljeni ne samo u glazbenoj pedagogiji, već i u korištenju tehnologija koje su integralni dio moderne glazbene industrije. Programi poput *Teach Through Music* u Londonu pružaju profesionalni razvoj za učitelje, omogućujući im da integriraju glazbu u svoje svakodnevne nastavne prakse. Drugo, potrebna je suradnja između škola i lokalnih glazbenih institucija. Partnerstva s orkestrima, glazbenim studijima i umjetničkim organizacijama mogu pružiti učenicima stvarne prilike za učenje i nastupanje. Na primjer, *OrchKids* program u Baltimoreu, koji je partnerstvo između Baltimore Symphony Orchestra i lokalnih škola, omogućava učenicima iz siromašnijih zajednica pristup

glazbenom obrazovanju i nastupima. Treće, financiranje i resursi su ključni. Vlade i obrazovne institucije moraju osigurati stabilno financiranje za glazbene programe kako bi osigurale pristup svim učenicima, bez obzira na njihovu socijalno-ekonomsku pozadinu. Programi poput *Sistema Scotland* dio su šireg globalnog pokreta poznatog kao *El Sistema*. *Sistema Scotland* slijedi ovaj pristup, osiguravajući sredstva iz javnih i privatnih izvora kako bi dosegla veliki broj djece i mladih, s posebnim naglaskom na inkluzivnost i dostupnost za sve učenike, bez obzira na njihove sposobnosti ili pozadinu. Na primjer, *The National Plan for Music Education* u Engleskoj naglašava važnost inkluzivnosti i osigurava da sve škole imaju pristup visokokvalitetnom glazbenom obrazovanju (Grant i Sleeter, 2007).

3. PRISTUPI INTEGRACIJI GLAZBENE INDUSTRIJE U KURIKULUM

Uloga glazbe u obrazovnom sustavu značajno se promijenila tijekom godina, prelazeći iz tradicionalnog pristupa koji se oslanjao na pasivno učenje prema dinamičnijim i interaktivnijim metodama. Integracija glazbene industrije u obrazovne kurikule postala je ključna za razvoj kreativnih i tehničkih vještina učenika, pripremajući ih za suvremene izazove i mogućnosti unutar ovog polja. U sljedećem poglavlju bit će istraženi različiti pristupi koji su usmjereni na aktivno učenje i poučavanje glazbe, uključujući upotrebu tehnologije, interdisciplinarnih projekata i suvremenih metoda kurikularnog dizajna, te kako te metode utječu na procjenu i evaluaciju učeničkih postignuća.

3.1. Aktivne metode učenja i proučavanja glazbe

Vidulin (2020) piše o aktivnim metodama učenja i poučavanja kao ključnim alatima za integraciju glazbene industrije u obrazovne kurikule. Tradicionalne metode učenja, koje se oslanjaju na pasivno slušanje i memoriranje, ustupile su mjesto interaktivnim i dinamičnim pristupima koji potiču učenike na aktivno sudjelovanje i kreativno izražavanje. Jedan od najučinkovitijih pristupa je metoda projektno orijentiranog učenja (eng. *Project-Based Learning*; u nastavku PBL), koja omogućuje učenicima da rade na stvarnim glazbenim projektima. PBL metoda uključuje učenike u sve faze kreativnog procesa, od ideacije do izvedbe, pružajući im praktično iskustvo i duboko razumijevanje

glazbene industrije. Druge aktivne metode uključuju improvizaciju i grupno muziciranje, koje potiču suradnju i kreativnost. Učenici sudjeluju u improvizacijskim sesijama, razvijajući svoje vještine slušanja, reagiranja i stvaranja u realnom vremenu. Grupno muziciranje, bilo u zborovima, bendovima ili orkestrima, omogućava učenicima da iskuse rad u timu, razvijajući pritom discipline i komunikacijske vještine.

Aktivno slušanje ne podrazumijeva samo pasivno primanje zvukova, već uključuje spoznajno-emocionalnu komponentu koja potiče dublje razumijevanje i povezivanje s glazbom. Ova metoda se odvija kroz višemodalni pristup, gdje učenici ne samo da slušaju glazbu, već i reflektiraju o svojim osjećajima, analiziraju strukturu glazbenog djela, te povezuju slušano s drugim područjima učenja. Na primjer, Vidulin navodi primjere gdje se aktivno slušanje koristi u kombinaciji s učenjem jezika, gdje učenici kroz glazbu uče nove riječi i fraze, što dodatno obogaćuje njihovo razumijevanje i kreativni izražaj. Aktivno slušanje također razvija kritičke vještine kod učenika, omogućujući im da prepoznaju različite elemente glazbenog djela, poput melodije, ritma, harmonije i dinamike. Ova metoda potiče učenike da budu svjesni svojih reakcija na glazbu, čime se stvara dublja emocionalna povezanost i razumijevanje glazbe kao umjetničkog izraza. Kroz višemodalni pristup, aktivno slušanje postaje više od same percepcije zvuka; ono postaje sredstvo za integraciju različitih disciplina i razvoj sveobuhvatnih kognitivnih i emocionalnih vještina (Vidulin, 2020).

3.1.1. Upotreba tehnologije i digitalnih alata u glazbenom obrazovanju

Tehnologija i digitalni alati postali su neizostavni dijelovi suvremenog glazbenog obrazovanja, omogućavajući učiteljima da integriraju elemente glazbene industrije u nastavu na inovativne načine. Softveri za glazbenu produkciju, poput *Abletona*, *GarageBanda* i *Pro Toolsa*, omogućuju učenicima stvaranje, uređivanje i dijeljenje vlastitih glazbenih kompozicija. Korištenje ovih alata ne samo da razvija tehničke vještine, već i potiče kreativnost i inovaciju. Digitalne platforme kao što su *SoundCloud*, *YouTube* i *Bandcamp* pružaju učenicima priliku da dijele svoje radove sa širom publikom, dobivajući povratne informacije i stvarajući mreže unutar glazbene zajednice. Ove platforme također služe kao resursi za istraživanje različitih glazbenih stilova i trendova, pomažući učenicima da ostanu informirani o suvremenim kretanjima u glazbenoj industriji.

Virtualne učionice i online tečajevi omogućuju učenicima pristup vrhunskim glazbenim pedagogima i profesionalcima iz cijelog svijeta. Platforme poput *Coursera*, *Udemy* i *MasterClass* nude tečajeve koje vode poznati glazbenici i producenti, omogućujući učenicima da uče od najboljih u industriji. Ovi tečajevi često uključuju interaktivne zadatke i projekte, čime se osigurava praktično iskustvo i primjena naučenih vještina (Vidulin, 2020).

Uloga računala u obrazovanju nije samo pasivna, već i aktivna. Računala omogućuju djeci da budu kreativci kroz vlastito interpretiranje i organiziranje znanja. Postoje tri razine korištenja računala u učenju: učenje o računalima, učenje uz pomoć računala i učenje putem računala. Prva razina (učenje o računalima) uključuje usvajanje vještina korištenja računala, korištenje softverskih alata i razumijevanje operativnih sustava. Učenje uz pomoć računala (druga razina) obuhvaća vježbe, ponavljanje gradiva i tutorske programe koji vode obrazovni proces. Treća razina (učenje putem računala) uključuje simulacije, računalne igre i rješavanje problema. Računalo se koristi kao sredstvo za prijenos informacija, a jedan od alata su i *PowerPoint* prezentacije koje mogu prikazati tekstove pjesama, informacije o skladbama, te prikaze i opise instrumenata. Kao višenamjenski alat, računalo se koristi za izradu, istraživanje i razmišljanje u različitim kontekstima, te za manipulaciju simboličkim sustavima kao što su jezik, matematika i glazba. Računalo može generirati zvukove iz pohranjenih uzoraka ili sintetizirati nove zvukove. Moderni skladatelji elektroničke glazbe koriste računala ne samo za stvaranje već i za izvođenje svojih djela. Zahvaljujući mogućnosti davanja povratnih informacija, računalo može pomoći u učenju glazbene pismenosti te točnosti u pjevanju i sviranju (Dobrota i Tomaš, 2009).

3.1.2. Interdisciplinarni pristupi i projekti

Interdisciplinarni pristupi u obrazovanju integriraju glazbenu industriju s drugim područjima, kao što su tehnologija, umjetnost, društvene znanosti i *STEM* (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika). Ovi pristupi, prema Vidulin (2020), omogućuju učenicima da istraže glazbu kroz različite perspektive, obogaćujući njihovo razumijevanje i kreativne sposobnosti.

Jedan od primjera interdisciplinarnog pristupa je *STEAM* (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika), koji dodaje umjetnost (uključujući i glazbu)

tradicionalnom *STEM* obrazovanju. Kroz *STEAM* projekte, učenici mogu koristiti matematiku za analizu glazbenih struktura, tehnologiju za produkciju glazbe, inženjering za izradu instrumenata, i znanost za proučavanje akustike i zvuka. Ovaj holistički pristup ne samo da poboljšava tehničke i znanstvene vještine učenika, već i potiče kreativnost i inovaciju.

Drugi primjer su projekti koji kombiniraju glazbu s društvenim znanostima. Učenici mogu istraživati povijesne i kulturne kontekste glazbenih stilova, analizirati društveni utjecaj glazbe, ili proučavati glazbene pokrete kao oblik političkog izražavanja. Ovi projekti razvijaju kritičko mišljenje i analitičke vještine, te omogućuju učenicima da razumiju glazbu kao složeni društveni fenomen. Umjetnički projekti koji kombiniraju glazbu s vizualnim umjetnostima također pružaju bogate mogućnosti za kreativno izražavanje. Učenici mogu stvarati multimedijalne instalacije, glazbene video spotove, ili interaktivne umjetničke projekte koji integriraju zvuk i sliku. Ovi projekti potiču interdisciplinarno učenje i suradnju, te razvijaju širok spektar umjetničkih vještina.

Još jedan važan aspekt interdisciplinarnih pristupa je primjena glazbe u terapijskim i psihološkim kontekstima, što omogućuje učenicima da istraže ulogu glazbe u promicanju mentalnog zdravlja i emocionalne dobrobiti. Kroz projekte koji uključuju muzikoterapiju, učenici mogu proučavati kako glazba može biti korištena kao alat za liječenje, opuštanje ili poboljšanje emocionalnog stanja pojedinaca. Ovakvi projekti ne samo da produbljuju razumijevanje glazbe kao umjetničke forme, već i naglašavaju njen utjecaj na ljudsku psihologiju i zdravlje, čime učenici razvijaju empatiju i socijalnu svijest (Rojko, 2012).

Učenici također mogu istraživati ulogu glazbe u društvenim pokretima i promjenama, analizirajući kako su različiti glazbeni žanrovi i pjesme korišteni kao sredstva za izražavanje otpora, solidarnosti ili društvenog komentara. Ovakvi projekti omogućuju im da povežu glazbu s povijesnim događajima i društvenim promjenama, razvijajući dublje razumijevanje uloge umjetnosti u oblikovanju i odražavanju društvenih vrijednosti i identiteta. Naposljetku, interdisciplinarni pristupi mogu uključivati suradnju s lokalnim zajednicama i stručnjacima iz glazbene industrije, omogućujući učenicima da primijene svoje znanje u stvarnim situacijama i da se povežu s profesionalcima koji im mogu pružiti smjernice i podršku. Takve inicijative ne samo da jačaju veze između obrazovnih institucija i industrije, već i pripremaju učenike za uspješan prijelaz iz obrazovnog

okruženja u profesionalni svijet, osiguravajući im relevantna iskustva i praktične vještine koje su ključne za njihov budući uspjeh (Duraković i Puček, 2015).

3.2. Kurikularni dizajn i razvoj

Kurikularni dizajn i razvoj koji integrira glazbenu industriju u obrazovni sustav zahtijeva pažljivo planiranje i multidisciplinarni pristup. Ovaj proces uključuje nekoliko ključnih koraka: 1) analiza potreba, 2) definiranje ciljeva i ishoda učenja, 3) izrada sadržaja i nastavnih materijala, 4) implementacija kurikuluma, te 5) evaluacija i revizija. Slijeđenje navedenih koraka nužno je kako bi se osiguralo da kurikulum bude relevantan, praktičan i usmjeren na potrebe učenika i tržišta rada u glazbenoj industriji (Rojko, 2012).

Razvoj kurikuluma započinje analizom potreba. Ovaj korak uključuje prikupljanje podataka o potrebama učenika, nastavnika, glazbene industrije i šire zajednice. Analiza potreba omogućuje identificiranje ključnih kompetencija i znanja koja su potrebna učenicima kako bi bili uspješni u glazbenoj industriji. Također, uzimaju se u obzir trenutni trendovi i zahtjevi tržišta rada, kao i inovacije u tehnologiji i metodologijama poučavanja.

Nakon analize potreba slijedi definiranje ciljeva i ishoda učenja. Ciljevi kurikuluma su općeniti i dugoročni, dok su ishodi učenja specifični i mjerljivi. Na primjer, jedan od ciljeva može biti razvijanje kreativnosti kod učenika, dok ishod može biti sposobnost komponiranja originalne glazbe. Ishodi učenja trebaju biti jasno definirani kako bi se mogli adekvatno mjeriti i evaluirati.

Izrada sadržaja i nastavnih materijala treća je faza u razvoju kurikuluma. Ovaj korak uključuje odabir relevantnih tema, zadataka, projekata i resursa koji će se koristiti u nastavi. Ključno je da sadržaji budu interaktivni i da potiču aktivno sudjelovanje učenika. Uključivanje elemenata glazbene industrije, kao što su tehnologije za produkciju glazbe, poslovni aspekti i kreativni procesi, obavezno je kako bi kurikulum bio relevantan i primjenjiv (Vidulin, 2020).

Izrada nastavnih planova i programa ključan je aspekt kurikularnog dizajna. Ovaj proces uključuje definiranje strukture programa, metode poučavanja, resurse i materijale, te metode procjene i evaluacije. Struktura programa definira osnovne komponente kurikuluma, uključujući tematske cjeline, predmete, module i lekcije. Svaka komponenta ima jasno definirane ciljeve, ishode i sadržaje. Struktura programa također određuje

trajanje i raspored nastavnih aktivnosti, čime se osigurava dosljednost i koherentnost kurikuluma. Metode poučavanja prilagođene su specifičnim potrebama učenika i ciljevima kurikuluma. Aktivne metode učenja, poput predavanja, radionica, praktičnih vježbi, grupnih projekata i studija slučaja, potiču angažman učenika i primjenu stečenih znanja. Ključno je koristiti raznolike metode kako bi se zadovoljile različite potrebe učenika i stilovi učenja.

Resursi i materijali uključuju udžbenike, digitalne alate, softvere za produkciju glazbe, multimedijalne sadržaje i stručnu literaturu. Važno je osigurati raznovrsne i kvalitetne resurse koji podržavaju ciljeve i ishode kurikuluma. Dobro osmišljeni resursi mogu značajno unaprijediti proces učenja i poučavanja (Bognar, 2004).

Implementacija kurikuluma uključuje obuku nastavnika, pripremu učionica i osiguravanje potrebne opreme i resursa. Ova faza zahtijeva suradnju svih dionika kako bi se osiguralo da su svi elementi kurikuluma pravilno implementirani. Također, potrebno je prilagoditi kurikulum specifičnostima škole i potrebama učenika.

Zadnja faza u razvoju kurikuluma je evaluacija i revizija. Evaluacija se provodi kontinuirano kako bi se osigurala učinkovitost kurikuluma. Povratne informacije prikupljene od učenika, nastavnika i drugih dionika koriste se za reviziju i unapređenje kurikuluma. Ovaj proces omogućava prilagodbu i poboljšanje kurikuluma kako bi se bolje odgovaralo potrebama učenika i zahtjevima glazbene industrije (Rojko, 2012).

Nastavnici i stručnjaci iz glazbene industrije igraju ključnu ulogu u kurikularnom dizajnu i razvoju. Njihovo znanje, iskustvo i stručnost osiguravaju da kurikulum bude relevantan, inovativan i prilagođen potrebama učenika. Nastavnici sudjeluju u svim fazama razvoja kurikuluma, od analize potreba do evaluacije. Oni pružaju vrijedne uvide u pedagoške strategije i metode poučavanja koje su najprikladnije za postizanje ciljeva kurikuluma. Nastavnici također igraju ključnu ulogu u motivaciji i podršci učenicima, potičući njihov kreativni razvoj i profesionalni rast.

Stručnjaci iz glazbene industrije donose praktična iskustva i uvide koji su ključni za relevantnost kurikuluma. Oni mogu sudjelovati u izradi sadržaja i nastavnih materijala, pružajući ekspertizu u područjima kao što su glazbena produkcija, menadžment u glazbenoj industriji, marketing i tehnologija. Njihovo sudjelovanje može značajno unaprijediti kvalitetu i aktualnost kurikuluma (Bognar, 2012).

3.3 Procjena i evaluacija učeničkih postignuća

Procjena i evaluacija učeničkih postignuća ključni su elementi u obrazovnom procesu, a to vrijedi i za glazbeno obrazovanje. Efektivna procjena omogućava nastavnicima da prate napredak učenika, prepoznaju njihove snage i slabosti, te prilagode nastavu kako bi poboljšali učeničke rezultate. U ovom će se odjeljku raspravljati o metodama procjene i evaluacije u glazbenom obrazovanju, kvalitativnim i kvantitativnim metodama mjerenja učinka te primjerima alata i tehnika za praćenje napretka učenika.

Procjena u glazbenom obrazovanju može se provoditi na različite načine, ovisno o ciljevima kurikuluma i specifičnostima nastavnog plana. Među najčešće korištenim metodama procjene su formativna procjena, sumativna procjena, autentična procjena te samoprocjena i vršnjačka procjena (Matijević, 2014).

Formativna procjena uključuje kontinuirano praćenje i procjenu učenikovog napretka tijekom cijelog procesa učenja. Ova metoda omogućuje nastavnicima da pružaju povratne informacije u stvarnom vremenu, što pomaže učenicima da poboljšaju svoje vještine i znanja prije završne evaluacije. Primjeri formativne procjene u glazbenom obrazovanju uključuju dnevne vježbe, rad na projektima, praktične zadatke i zadatke koji potiču kreativnost.

Sumativna procjena provodi se na kraju određenog perioda ili nastavne jedinice kako bi se ocijenilo sveukupno postignuće učenika. Ova metoda uključuje završne ispite, recitale, koncerte i druge oblike javnih nastupa. Sumativna procjena daje uvid u to koliko su učenici usvojili planirane ishode učenja (Matijević, 2014).

Autentična procjena usmjerena je na procjenu učenikovih sposobnosti u stvarnim životnim situacijama. U glazbenom obrazovanju to može uključivati nastupe pred publikom, sudjelovanje u glazbenim ansamblima, stvaranje originalnih glazbenih kompozicija ili sudjelovanje u glazbenim projektima. Ova metoda omogućava učenicima da pokažu svoja znanja i vještine u kontekstu koji je sličan onome s kojim će se susresti izvan školskog okruženja. Samoprocjena potiče učenike da kritički razmisle o vlastitim postignućima i identificiraju područja koja zahtijevaju poboljšanje. Vršnjačka procjena uključuje procjenu rada i izvedbi drugih učenika, što može potaknuti kolaborativno učenje i razvoj kritičkog mišljenja.

Procjena učeničkih postignuća može se provoditi putem kvalitativnih i kvantitativnih metoda mjerenja učinka. Obje metode imaju svoje prednosti i mogu se koristiti komplementarno kako bi se dobio cjelovit uvid u učenički napredak (Vidulin, 2020). Kvalitativne metode fokusiraju se na opisivanje i analiziranje učeničkih vještina i znanja kroz detaljne povratne informacije i subjektivne procjene. Ove metode uključuju opisne ocjene, portfelje i anegdotalne zapise. Umjesto numeričkih ocjena, nastavnik pruža detaljne povratne informacije o učeničkoj izvedbi. Opisne ocjene mogu obuhvatiti aspekte kao što su tehnička vještina, interpretacija, kreativnost i emocionalni izraz. Portfelji su zbirke učenikovih radova koji pokazuju njihov napredak tijekom vremena. Mogu uključivati zapise o nastupima, snimke izvedbi, pisane refleksije i primjere glazbenih kompozicija. Nastavnici vode bilješke o specifičnim događajima, reakcijama i napretku učenika tijekom nastave. Ove bilješke pomažu u praćenju individualnog razvoja učenika.

Kvantitativne metode koriste numeričke podatke za mjerenje učeničkih postignuća. Ove metode uključuju standardizirane testove, analitičke rubrike i kvantitativne analize izvedbi. Standardizirani testovi omogućuju usporedbu postignuća učenika prema unaprijed definiranim kriterijima i standardima. Analitičke rubrike koriste se za procjenu specifičnih aspekata učeničkih izvedbi, kao što su tehnička preciznost, interpretacija i kreativnost. Kvantitativne analize izvedbi uključuju korištenje mjernih instrumenata za objektivno mjerenje različitih aspekata glazbene izvedbe (Iusca, 2014). Kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda omogućuje cjelovit pristup procjeni i evaluaciji učeničkih postignuća u glazbenom obrazovanju. Primjena različitih metoda omogućuje nastavnicima da dobiju sveobuhvatan uvid u učenički napredak i prilagode nastavu kako bi podržali daljnji razvoj učenika.

Grant i Sleeter (2007) navode da je za učinkovitu procjenu učeničkih postignuća važno je koristiti alate i tehnike koji omogućuju praćenje napretka učenika na sustavan i objektivan način. Jedan od alata koji se često koristi u glazbenom obrazovanju su digitalne platforme za praćenje napretka učenika. Ove platforme omogućuju nastavnicima da bilježe i analiziraju učeničke izvedbe, pružaju povratne informacije i prate napredak tijekom vremena. Digitalne platforme također omogućuju učenicima da pregledavaju svoje radove, dobiju povratne informacije i planiraju daljnje korake za poboljšanje svojih vještina.

Primjeri alata i tehnika za praćenje napretka učenika uključuju snimanje izvedbi, vođenje dnevnika, korištenje analitičkih rubrika, sudjelovanje u glazbenim natjecanjima i

projektima te sudjelovanje u grupnim aktivnostima. Snimanje izvedbi omogućuje učenicima i nastavnicima da objektivno procijene tehničku preciznost, interpretaciju i emocionalni izraz. Vođenje dnevnika pomaže učenicima da reflektiraju o svom napretku i identificiraju područja koja zahtijevaju poboljšanje. Korištenje analitičkih rubrika omogućuje nastavnicima da procijene specifične aspekte učeničkih izvedbi prema unaprijed definiranim kriterijima. Sudjelovanje u glazbenim natjecanjima i projektima potiče učenike da primijene svoja znanja i vještine u stvarnim situacijama, dok sudjelovanje u grupnim aktivnostima potiče kolaborativno učenje i razvoj socijalnih vještina.

Procjena i evaluacija učeničkih postignuća u glazbenom obrazovanju ključni su elementi za osiguranje kvalitete obrazovnog procesa. Korištenje različitih metoda i alata za procjenu omogućuje nastavnicima da dobiju sveobuhvatan uvid u učenički napredak, prepoznaju snage i slabosti učenika te prilagode nastavu kako bi podržali daljnji razvoj učenika. Kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda omogućuje cjelovit pristup procjeni i evaluaciji učeničkih postignuća te osigurava da svaki učenik dobije potrebnu podršku za ostvarenje svog punog potencijala u glazbenom obrazovanju.

4. ŠKOLA ZA ŽIVOT I NASTAVA GLAZBE U SKLADU S POTREBAMA GLAZBENE INDUSTRIJE

Provođenje kurikularne reforme *Škola za život* u hrvatskom obrazovnom sustavu donijelo je značajne promjene u pristupu nastavi, uključujući i područje nastave glazbe. Ova reforma temelji se na suvremenim pedagoškim načelima koja uključuju razvoj ključnih kompetencija potrebnih za život i rad u 21. stoljeću, a koja su u skladu s potrebama i izazovima modernih industrija, uključujući glazbenu industriju. U kurikulumima iz 2019. godine za Glazbenu kulturu (GK) i Glazbenu umjetnost (GU), uvode se elementi koji su direktno povezani s glazbenom industrijom. Na primjer, u nastavi se potiče korištenje tehnologije za produkciju glazbe, čime se učenicima omogućuje stjecanje praktičnih vještina koje su relevantne u suvremenom glazbenom sektoru. Učenici se upoznaju s osnovama glazbene produkcije, snimanja i obrade zvuka, što ih priprema za potencijalnu karijeru u ovom području.

Međupredmetne teme, koje su sastavni dio *Škole za život*, također integriraju elemente glazbene industrije. Tematski sklopovi poput *Poduzetništvo* i *Uporaba IKT-a* omogućuju učenicima da istraže poslovne aspekte glazbene industrije, uključujući marketing, distribuciju glazbenih djela i korištenje digitalnih platformi (*Škola za život*, 2019). Učenici tako razvijaju svijest o tome kako glazba funkcionira kao industrija te koje su vještine potrebne za uspjeh u tom kontekstu. Osim toga, vrednovanje u *Školi za život* također je prilagođeno kako bi podržalo ove nove pristupe. Uključivanjem projektno orijentiranog učenja i praktičnih zadataka, učenici imaju priliku pokazati svoje razumijevanje glazbene industrije kroz konkretne projekte, kao što su stvaranje vlastitih glazbenih kompozicija ili organizacija školskih koncerata. Ovakav pristup vrednovanju omogućuje učenicima da primijene teorijska znanja u stvarnim situacijama, čime se dodatno osnažuje njihova priprema za ulazak u glazbenu industriju.

Integracija elemenata glazbene industrije unutar *Škole za život* omogućava učenicima da razviju vještine koje su direktno primjenjive u ovom sektoru, čineći ih spremnijima za buduće karijere u glazbi, ali i potičući njihovu kreativnost i inovativnost. Ovaj pristup naglašava važnost praktičnog učenja i povezanosti obrazovanja s realnim potrebama tržišta rada, što je ključno za uspjeh u današnjem dinamičnom svijetu (Svalina, 2015).

Temeljem proučavanja *Škole za život* smatram da je samostalno djelovanje ključan aspekt u obrazovanju jer potiče učenike na neovisno razmišljanje, kreativnost, i praktičnu primjenu znanja. U kontekstu glazbene kulture i umjetnosti, samostalno djelovanje omogućuje učenicima da istražuju i izraze svoje glazbene ideje kroz komponiranje, izvođenje ili stvaranje vlastitih projekata. Ove vještine potiču samoinicijativu i odgovornost, koje su ključne u glazbenoj industriji, gdje umjetnici i profesionalci često rade na *freelance* bazi ili kao samostalni poduzetnici. Samostalno djelovanje u učenju glazbe također pomaže učenicima da razviju kritički stav prema vlastitom radu, omogućavajući im da prepoznaju i unaprijede svoje vještine i umjetnički izričaj.

Isto tako smatram da kritičko slušanje i analiza služe učenicima kao alat da razviju dublje razumijevanje glazbenih djela kroz strukturirano promišljanje o različitim elementima glazbe, poput melodije, harmonije, ritma, forme, i interpretacije. Ova vještina je ključna jer omogućuje učenicima da prepoznaju stilove, žanrove i kontekste u kojima se glazba stvara i konzumira. Kritičko slušanje također potiče učenike da se angažiraju s glazbom na intelektualnoj razini, razvijajući sposobnost analize i vrednovanja glazbenih djela, što je presudno za glazbene profesije poput glazbene kritike, A&R-a i produkcije. U suvremenoj glazbenoj industriji, sposobnost kritičkog razmišljanja i analize važna je za procjenu kvalitete glazbenog sadržaja, produkcije i razumijevanja glazbenih trendova. Srodno kritičkom razmišljanju, estetska procjena omogućuje učenicima da razviju vlastiti kriterij za vrednovanje umjetnosti, što je izrazito bitno za dublje razumijevanje i uživanje u glazbi. Učenje estetske procjene pomaže učenicima da prepoznaju i razumiju različite umjetničke stilove i estetske norme, te da formiraju osobne stavove o kvaliteti i vrijednosti umjetničkih djela. Ova vještina potiče emocionalnu i intelektualnu angažiranost s glazbom, te razvija osjećaj za lijepo, što je ključno u svijetu umjetnosti i kulture.

U okviru akcijskog istraživanja integracija potreba glazbene industrije u nastavu Glazbene kulture koje će se predstaviti u idućem poglavlju, samostalno djelovanje se inkorporiralo kroz projektno učenje i rad na zajedničkom projektu. Učenici osmog razreda privatne osnovne škole *Epoha* su bili poticani da sami osmisle i realiziraju glazbene/zvučne zapise (s unaprijed priređenim materijalom od strane nastavnika). Također, učenicima se omogućilo da koriste tehnologiju za stvaranje svoje glazbe, čime se poticala njihova neovisnost i inovativnost. Kritičko slušanje i analiza je inkorporirana kroz nastavu koja uključuje slušanje i analizu različitih glazbenih djela, od klasične do popularne glazbe.

Učenici su bili poticani na detaljnu analizu glazbenih djela, uz naglasak na povezanost teorijskih znanja i praktične primjene s povijesnim kontekstom. Nastava je uključivala diskusije i debate o kvaliteti i umjetničkoj vrijednosti različitih glazbenih djela. U glazbenoj industriji, estetska procjena je važna za razvoj umjetničkog identiteta, prepoznavanje kvalitete i inovacije u glazbenim projektima, te za oblikovanje kulturnih trendova. U nastavi će se estetska procjena razvijati kroz analitičke pristupe glazbenim djelima, uz fokus na razumijevanje različitih kulturnih i povijesnih konteksta. Učenici će se poticati da promišljaju o tome kako različiti faktori, poput društvenih i tehnoloških promjena, utječu na glazbeni ukus i estetske norme. U sklopu akcijskog istraživanja, estetska procjena bit će integrirana kroz analizu i procjenu suvremenih glazbenih trendova u popularnoj kulturi. Ovi elementi kurikuluma usmjereni su na razvijanje ključnih vještina i razumijevanja potrebnih za djelovanje u suvremenoj glazbenoj industriji, istovremeno produbljujući estetsku i analitičku dimenziju glazbenog obrazovanja.

5. AKCIJSKO ISTRAŽIVANJE INTEGRACIJE POTREBA GLAZBENE INDUSTRIJE U NASTAVU GLAZBENE KULTURE U OŠ EPOHA

U daljnjem tekstu prikazuje se kvalitativno istraživanje provedeno u razdoblju od veljače do svibnja 2024. godine u prostorima Osnovne škole Epoha u Zagrebu, s ciljem analize utjecaja različitih pristupa u glazbenom obrazovanju na percepciju glazbe, aktivnost na satu i stavove učenika prema glazbi. Istraživanje je provedeno u Osnovnoj školi Epoha. Osnovna škola Epoha je privatna obrazovna institucija inspirirana waldorfskom pedagogijom, koja stavlja poseban naglasak na holistički razvoj učenika. Škola je poznata po inovativnim metodama poučavanja, s naglaskom na razvoj umjetničkih, kognitivnih i socijalnih vještina kroz interaktivne i kreativne pristupe. Nastava u ovoj školi obuhvaća integraciju suvremenih tehnologija u proces učenja, s naglaskom na personalizirani pristup svakom učeniku. U kontekstu ovog istraživanja, škola je bila idealan poligon za ispitivanje učinka glazbenog obrazovanja koja koristi popularnu glazbu i tehnologiju kao most između učenika i visoke umjetnosti.

Istraživanje se fokusiralo na razumijevanje učinkovitosti metoda nastave Glazbene kulture, koje uključuju popularnu glazbu i tehnologiju kao sredstvo za povezivanje učenika s klasičnom glazbom i umjetničkom estetikom. Cilj je bio utvrditi koliko ove metode mogu pomoći učenicima u stvaranju dublje emotivne povezanosti s glazbom i razvijanju estetske prosudbe. Uz opažanje procesa učenja i usvajanja gradiva, provedena je anketa prije i nakon eksperimentalne nastave kako bi se analizirali početni i završni stavovi učenika prema glazbi. Mišljenja ispitanika koristila su se kao temelj za propitivanje učinkovitosti nastavnih metoda i njihovog utjecaja na učenike. Dodatno, analiziraju se ugođaj, ritam i reakcije učenika prema glazbi iz osobnog okruženja, čime se dobiva uvid u učenikove sklonosti i potencijalni otpor prema glazbi. Svaki dio procesa donosi uvid u različite aspekte integracije glazbene industrije u obrazovni sustav, s ciljem boljeg razumijevanja potreba i izazova učenika i nastavnika.

5.1. Nacrt istraživanja

5.1.1. Problem i istraživačka pitanja

Problem kojim se ovo istraživanje bavi odnosi se na pronalaženje optimalnih suvremenih metoda u nastavi Glazbene kulture koje potiču razvoj kritičkog mišljenja, estetske prosudbe i emotivne povezanosti s glazbom kod učenika osnovne škole. Poseban fokus stavljen je na istraživanje kako integracija popularne glazbe i suvremenih tehnologija može olakšati razumijevanje klasične glazbe i potaknuti dublju refleksiju o umjetničkim vrijednostima.

Cilj istraživanja je utvrditi koliko različiti pristupi u glazbenom obrazovanju (s tehnologijom i bez nje) utječu na percepciju i razumijevanje glazbe kod učenika. Kroz analizu interakcije između popularne i klasične glazbe, cilj je ispitati koliko suvremene metode mogu potaknuti učenike na dublje razumijevanje glazbene umjetnosti i osnažiti njihov estetski identitet. Glavno istraživačko pitanje je na koji način uvođenje metoda i tehnologije vezane uz glazbenu industriju u nastavu Glazbene kulture može pridonijeti aktivnosti učenika na satu te doživljaju glazbe?

5.1.2. Uzorak

Uzorak obuhvaćen ovim istraživanjem čine učenici 7. i 8. razreda privatne osnovne škole Epoha, koji u školskoj godini 2023/2024. sudjeluju u redovnoj nastavi Glazbene kulture. U školi nema paralelnih razreda stoga nije postojala mogućnost usporedbe dva razreda iste generacije već dva razreda koji su najbliži po godinama. Oba razreda imaju 12 učenika. Ovi učenici predstavljaju specifičnu grupu unutar obrazovnog sustava, s naglaskom na individualizirani pristup učenju, karakterističan za waldorfsku pedagogiju. U kontekstu predmeta Glazbena kultura cilj je kroz nove i dosad neistražene alate u glazbenoj pedagogiji pomoći učenicima pri osvještavanju osjetila sluha. Učenici su odabrani prema kriteriju njihove pripadnosti određenom razredu. Učenici 8. razreda sudjelovali su u nastavnim jedinicama koje su uključivale uporabu tehnologije u stvaranju i analizi glazbe, dok su učenici 7. razreda pohađali nastavu koja se temeljila na klasičnim metodama bez uporabe tehnologije. Na kraju istraživačkog procesa, isti upitnik proveden je kako bi se uvidjelo postoje li eventualno neke promjene u stavovima, preferencijama i razumijevanju glazbe.

Cijelo istraživanje provedeno je u skladu s etičkim standardima, pri čemu se posebno pazilo na anonimnost sudionika i njihovo pravo na povlačenje iz istraživanja u bilo kojem trenutku. Prije početka istraživanja, roditelji svih učenika dobili su detaljne informacije o svrsi i ciljevima istraživanja. Roditelji su potpisali informirani pristanak (Prilog 1), kojim su upoznati s detaljima istraživanja, metodama i planiranim aktivnostima. Suglasnost roditelja arhivirana je, a anonimnost i privatnost učenika bila je zajamčena tijekom cijelog istraživanja.

5.1.3. Metode i instrumenti

Za potrebe istraživanja odabrana je kombinacija kvalitativne i kvantitativne metodologije. Na početku i na kraju procesa, provedena je anketa među učenicima 7. (12 učenika) i 8. (12 učenika) razreda s ciljem procjene njihovih početnih i završnih stavova o glazbi, glazbenim preferencijama, navikama slušanja glazbe i razumijevanju tehničkih i tehnoloških aspekata glazbe. Anketa (Prilog 2) je sastavljena od 50 čestica te je korištena Likertova skala od 10 stupnjeva, pri čemu broj 1 označava stupanj potpunog neslaganja s tvrdnjom, a 10 slaganje u potpunosti. Anketa je bila podijeljena u nekoliko tematskih cjelina: 1) Glazbene preferencije, 2) Navike slušanja glazbe, 3) Tehničko razumijevanje glazbe i 4) Uporaba tehnologije u glazbenom obrazovanju. Osim ankete koja je dala procjenu početnog stanja, korištena su opažanja tijekom nastavnog procesa, bilješke sa satova i razgovori s učenicima. Ova kombinacija metoda omogućila je dublji uvid u način na koji učenici percipiraju glazbu i kako reagiraju na različite nastavne metode.

5.2. Rezultati i diskusija

5.2.1. Ispitivanje početnog stanja – rezultati prve ankete

U okviru ovog istraživačkog procesa, proveden je niz aktivnosti kako bi se postigao cilj utvrđivanja učinkovitih metoda u nastavi koje mogu koristiti popularnu glazbu kao most između emotivnog identiteta učenika i visoke umjetnosti, te omogućiti učenicima poistovjećivanje s istom. Prvi korak u istraživanju uključivao je provođenje početne ankete.

Cilj ove ankete bio je ustanoviti početno stanje učenika, odnosno razumjeti njihovu percepciju glazbe i navike vezane uz konzumiranje glazbe prije nego što su bili izloženi eksperimentalnoj nastavi. Anketa je pružila uvid u stavove i iskustva učenika s glazbom, što je bilo ključno za daljnje oblikovanje nastavnih jedinica.

Učenici 8. razreda su pokazali u anketi veće razumijevanje tehničkih aspekata glazbe, kao što su produkcija, ritam i vokal u razgovoru kroz uvodni sat. Ovo ukazuje to da učenici 8. razreda očito već imaju dobru bazu za daljnji rad kada biste uveli neki takav modul. Učenici 8. razreda pokazali su veću svjesnost o društvenom i emocionalnom utjecaju glazbe. Ovo se može iskoristiti za uvođenje diskusija o tome kako glazba utječe na društvo i pojedince, kako se koristi u različitim kulturnim kontekstima, kao i za poticanje učenika da istražuju i prezentiraju različite glazbene kulture i njihove društvene uloge. Po rezultatima ankete, većina učenika 8. razreda koristila je kompjutere za slušanje glazbe, što ukazuje na važnost tehnologije u njihovom obrazovanju. Korištenje digitalnih platformi za učenje i stvaranje glazbe omogućit će učenicima pristup širokom spektru resursa i alata, a uvođenje *online* resursa i aplikacija pomoći će im u učenju i istraživanju glazbe.

Iako je moja daljnja procjena za učenike 7. razreda (uzevši u obzir rezultate ankete) da bi im trebao biti omogućen raznovrsniji pristup od uobičajenog kurikulumu (uključujući organiziranje radionica s profesionalcima iz glazbene industrije kako bi učenici dobili uvid u različite aspekte glazbene karijere, te uključivanje više praktičnih vježbi koje će učenicima omogućiti da istraže različite glazbene stilove i tehnike), njihova nastava će biti podređena uobičajenom gradivu Glazbene kulture primarno radi manjka formiranih estetskih stavova u glazbi (u usporedbi sa 8. razredom).

5.2.2. Planiranje i izrada kurikulumu za 7. i 8. razred

U školi *Epoha*, koja je privatna i inspirirana waldorfskom pedagogijom, veliki naglasak stavlja se na kreativnost i slobodu izražavanja učenika. Nastava je dizajnirana tako da potiče individualni razvoj i samostalno istraživanje, što omogućava učenicima da duboko „zarone“ u teme koje ih zanimaju. Motivacija za pristup slaganja kurikulumu u osmom razredu proizašla je iz procjene početnog stanja učenika, gdje su ankete ukazale na njihove interese i navike u vezi s glazbom.

Uočio sam da je učinkovitije povezati se s učenicima kroz glazbene žanrove i alate koje sami biraju i koriste u slobodno vrijeme. Time sam uspio izgraditi povjerenje i stvoriti pozitivnu atmosferu u učionici, što mi je omogućilo da na prirodan i njima blizak način približim nastavno gradivo koje je predviđeno za tu školsku godinu. Ključna promjena u mom pristupu naspram dosadašnjeg je uvođenje *DAW-a* koji učenici već poznaju iz popularne glazbe i kulturnih trendova.

Korištenje ovog alata im pruža uvid u zanatski aspekt stvaranja glazbe kojom ne bi inače bili izloženi i potiče na istraživanje različitih aspekata glazbe kroz kreativnu prizmu. Na taj način, povezujem teorijsko znanje s praktičnim vještinama koje su relevantne za njihov kulturni identitet i interese, u želji da nastava bude dinamičnija i interaktivnija. U osmom razredu, fokus je bio na različitim aspektima glazbe, što je detaljno prikazano na *Tablici 1 – Kurikulum za 8.razred*. Učenici su se najprije upoznali jedni s drugima i razgovarali o ulozi glazbe u njihovim životima. Diskutirali su o pripadnosti subkulturama kroz glazbu i različitim žanrovima, te kako glazba oblikuje njihov identitet. Od petog sata, nastava je uključivala rad na kompjuteru, gdje su učenici učili o potrebama glazbene industrije i počeli stvarati vlastitu glazbu koristeći tehnologiju.

Svaki sat su radili na kompjuteru, stvarajući glazbu koristeći unaprijed pripremljene glazbene *sampleove* u programu *FL Studio 20*, koji su međusobno kompatibilni, te su iz njih slagali svoje "glazbene slagalice". Usporedili su glazbenu industriju danas i kroz povijest, te osnovne glazbene sastavnice, analizirajući sličnosti i razlike između klasične i popularne glazbe.

Tablica 1- Kurikulum za 8. razred

Sat	Tema	Opis
1	Uvodni sat	Ispunjavanje prvog upitnika
2	Uloga glazbe u svakodnevi	Nastavak na prethodni sat
3	Pripadnost subkulturama kroz glazbu: Razgovor o žanrovima	Glazbeni žanrovi u popularnoj kulturi
4	Vaš identitet u glazbi – percepcija sebe u glazbi	Nastavak na prethodni sat
5	Potrebe glazbene industrije - diskusija	Uvodni sat iz elektronske glazbe odnosno rada u <i>DAW-u</i> . Prikazivanje osnovnih glazbenih sastavnica u programu.
6	Usporedba glazbene industrije danas i kroz povijest - diskusija	U programu smo koristili <i>sample</i> klasične glazbe uz programirane bubnjeve.
7	Osnovne glazbene sastavnice	Podjela osnovnih glazbenih sastavnica. Navođenje gdje možemo pronaći koju osnovnu glazbenu sastavnicu u program te kako možemo utjecati na njih. Rad na projektu koji smo započeli prethodni sat.
8	Usporedba osnovnih glazbenih sastavnica u popularnoj i klasičnoj glazbi - diskusija	Vodim diskusiju kroz demonstraciju na projektoru – <i>mix trake</i> iste snimke s različito namještenim postavkama.
9	Utjecaj tehnologije na percepciju glazbe - AI	Zajedno pišemo tekst u <i>Suno AI</i> (besplatni AI na internetu) koji zatim generira glazbu po našim stilskim uputstvima.
10	Uloga glazbe u društvu kroz povijest	Započinjemo rad na završnom zajedničkom projektu odnosno pjesmi.
11	Diskusija o nadolazećim trendovima	Kroz rad na pjesmi koju smo započeli prošli sat, raspravljamo o trenutnim i mogućim nadolazećim trendovima u popularnoj glazbi.
12	Diskusija o nadolazećim trendovima	Slušamo zajednički završni project dok učenici ispunjavaju drugi upitnik.

Diskutirali su o utjecaju tehnologije na percepciju glazbe, te o ulozi glazbe u društvu kroz povijest i danas. Na kraju su razgovarali o nadolazećim trendovima u glazbi. Na 12. satu, učenici su preslušavali sve glazbene materijale koje su radili na nastavi kroz te teme, omogućujući refleksiju na naučeno i postignuto kroz praktični rad. Ovaj proces je pružio učenicima priliku da analiziraju rezultate svojih kreativnih napora i da se međusobno inspiriraju za buduće glazbene projekte.

Kurikulum za 7. razred osnovne škole obuhvaća pet glavnih tema koje omogućuju učenicima dublje razumijevanje glazbe kroz različite aspekte (*Tablica 2 – Kurikulum za 7. razred*). Prva tema, *Glazbene sastavnice*, obuhvaća prepoznavanje i analizu ritma, tempa, metra, dinamike, melodije i harmonije kroz različita glazbeno-stilska razdoblja. Druga tema, *Glazba u prostoru*, omogućuje učenicima upoznavanje tradicijske kulturne baštine većine naroda Europe i različitih pokrajina Hrvatske, naglašavajući važnost tradicije i kulturnog identiteta. Treća tema, *Jednostavačne skladbe*, proučava pjesme, solopjesme, kancone, šansone i instrumentalne minijature, uključujući simfonijske pjesme, te način na koji ove forme odražavaju različite glazbene stilove. Četvrta tema, *Višestavačne skladbe*, istražuje razvoj višestavačnih instrumentalnih vrsta kao što su koncerti, suite, simfonije, sonate i komorne vrste. Peta tema, *Udaraljke*, uvodi učenike u svijet udaraljki, uključujući ritamske i melodijske udaraljke te tjeloglazbu (*bodypercussion*), naglašavajući njihovu važnu ulogu u glazbi kroz povijest.

Tablica 2- Kurikulum za 7. razred

Sat	Tema	Opis
1	Jednostavačne skladbe: Solo pjesma i pjesma	Ispunjavanje prvog upitnika i upoznavanje učenika s dvije vrste jednostavačnih skladbi.
2	Jednostavačne skladbe: Kancona i šansona	Ponavljanje dvije naučene vrste s prethodnog sata te učenje dvije nove vrste jednostavačne skladbe.
3	Ponavljanje jednostavačnih skladbi	Usmeno ponavljanje svih naučenih jednostavačnih skladbi.
4	Višestavačne skladbe: Sonata, komorne vrste	Upoznavanje učenika sa značenjem naziva "višestavačna skladba" te učenje dvije vrste višestavačne skladbe.
5	Višestavačne skladbe: Koncert, suite i simfonija	Ponavljanje naučenih vrsta višestavačne skladbe s prošlog sata te izučavanje tri nove vrste.
6	Ponavljanje višestavačnih skladbi	Usmeno ponavljanje svih naučenih vrsta višestavačne skladbe.
7	Ponavljanje jednostavačnih i višestavačnih skladbi	Pismena provjera iz gradiva: jednostavačne i višestavačne skladbe.
8	Udaraljke: Osnovna podjela udaraljki	Uvid u rezultate pismene provjere i uvod u udaraljke kao novu nastavnu cjelinu.
9	Udaraljke: udaraljke u različitim dijelovima svijeta	Upoznavanje s udaraljka s različitih kontinenata.
10	Udaraljke: udaraljke u različitim glazbenim žanrovima	Prepoznavanje različitih udaraljki u popularnoj glazbi i <i>world musicu</i> .
11	Udaraljke: udaraljke u simfonijskom orkestru	Upoznavanje s udaraljka u simfonijskom orkestru.
12	Ponavljanje udaraljki	Pismena provjera iz gradiva: udaraljke.

5.2.3. Priprema i opservacija nastavnih satova u 8. razredu

Nakon analize rezultata prve ankete i okvirnog planiranja nastavnih jedinica, započela je provedba eksperimentalne nastave. Metode korištene u ovoj fazi pažljivo su odabrane kako bi se stvorilo ozračje povjerenja, u kojem se učenici osjećaju dovoljno sigurnima da izraze svoja estetska mišljenja i emocije u vezi s glazbom. Kroz ove nastavne jedinice, učenici su bili poticani na interakciju s različitim glazbenim žanrovima, posebno popularnom glazbom, u kontekstu visoke umjetnosti. Cilj je bio osnažiti njihovu emotivnu povezanost s glazbom i potaknuti dublje razumijevanje i uvažavanje umjetničke vrijednosti.

U daljnjem se tekstu prikazuju bilješke sa sata odnosno nastave u 8. razredu kroz kvalitativno istraživanje provedeno u periodu od 21.02.2024. do 15.05.2024. u privatnoj osnovnoj školi Epoha. Radi lakšeg praćenja dijaloga sebe ću povremeno označiti s N (nastavnik), a učenike s U (kao kolektiv, numerički po individui) unutar bilješki.

5.2.1.1. Uvodni sat: Istraživanje glazbenih preferencija i upoznavanje

Na prvom satu učenici su ispunjavali anketu i upoznavali se navodeći svog omiljenog glazbenika. Ovaj sat je imao za cilj uvid u osobne preferencije i navike učenika i stvaranje početnog temelja za daljnje aktivnosti. Ispunjavanje upitnika o glazbenim preferencijama učenika povezano je s dijelom kurikuluma koji potiče na istraživanje vlastitih glazbenih interesa i identiteta. Ova aktivnost podupire individualizaciju nastave te potiče učenike na samospoznaju kroz umjetnički izraz, što je jedan od temeljnih ciljeva *Škole za život* – razvijanje kritičkog mišljenja i samostalnog djelovanja.

Tokom ispunjavanja upitnika učenici su me tražili da im pobliže objasnim pitanja te su se međusobno ispitivali koji broj je tko zaokružio na određeno pitanje. Nakon što su završili s ispunjavanjem upitnika poticao sam učenike koji su davali burnije reakcije na pitanja (npr. Sviđa mi se glazba koja me okružuje u svakodnevicu) da mi približe svoje osobno iskustvo koje ih je navelo na takvu reakciju. Do kraja sata smo uspoređivali podijeljena iskustva te smo se složili da svatko ima pravo doživjeti istu situaciju na drugačiji način. Rezultati prve ankete učenika 8. razreda pružaju vrijedne uvide koji se mogu iskoristiti za unapređenje glazbenog kurikuluma, posebno u svrhu integracije potreba glazbene industrije.

5.2.1.2. Drugi sat: Glazba u svakodnevici

Na drugom satu tema je proširena na ulogu glazbe u svakodnevnom životu učenika, istražujući gdje se sve glazba pojavljuje. Primijećen je porast angažmana učenika, što je rezultat prepoznavanja i povezivanja s temama bliskim njihovim svakodnevnim iskustvima. Tema glazbe u svakodnevici korelira s dijelom kurikuluma koji naglašava razumijevanje funkcije glazbe u društvu i kulturi.

Povezivanje glazbenih iskustava s učenikovim životom potiče razvoj kritičkog mišljenja i osvještavanje glazbe kao važnog kulturnog fenomena, što je ključno za cjeloviti pristup glazbenom obrazovanju u *Školi za život*. Nastavili smo diskusiju o različitim odgovorima na pitanja s prethodnog sata. Učenici su došli s konkretnijim stavovima nakon tjedan dana te je bilo jasno da su međusobno raspravljali o tome izvan nastave. Mišljenja učenika su bila podređenija grupama prijatelja u razredu kojima su pripadali no što je to bilo prethodni sat. Pričali smo o tome gdje nas sve glazba okružuje u svakodnevici te postoje li situacije gdje smo toliko navikli na glazbu da ju više ni ne primjećujemo. Nakon kolektivne spoznaje da je glazba prisutna više manje u svakom trenutku njihovog slobodnog vremena (video igre, televizija, online sadržaji, trening), raspravljali smo kakve uloge glazba igra u kontekstu navedenih situacija.

N: „Kakva je glazba u vašoj najdražoj seriji, mijenja li se ili je uvijek ista ?“,
„Zašto ne doživljavamo glazbu u igrici isto kao što ju doživljavamo u dućanu?“,
„Kad ćete obavezno obratiti pozornost na glazbu u vašem okruženju?“

U1: „U mojoj najdražoj seriji je glazba uvijek nabrijana.“

U2: „A dobro, ali imaju i onaj mirni dio na kraju svake epizode.“

U3: „Meni je glazba u dućanima skroz bezveze, kad igram igricu onda mi samo pojačava to što igram.“

Odgovori su bili različiti, ali su polako upućivali učenike na činjenicu da svi imaju dojam o istom ili sličnom iskustvu koji se ne mora nužno slagati s njihovim.

5.2.1.3. Treći sat: Glazbeni žanrovi i identitet

Treći sat bio je fokusiran na različite glazbene žanrove i diskusiju o tome što mislimo da odabrani žanrovi govore o nama kao osobama te što drugi misle o nama na temelju naših glazbenih preferencija. Na početku sata cijeli razred je tvrdio da voli *trap* i *rap* glazbu iako nije nužno svima najdraži žanr.

Pop i *pop-rock* je bio prisutniji kod učenica kao favorizirani žanr glazbe dok učenici više vole *trap glazbu*. Pripisao bih ovo potrebi za pripadanjem istoj rodnoj grupi unutar razreda. Razlog za ovu pretpostavku proizlazi iz razgovora koji je započeo nadolazećim pitanjem: *Koje osjećaje vam budi vaš najdraži glazbenik?* Nakon „probijanja leda“ s par šturih odgovora poput „*dobro*“ i „*super*“, jedan učenik je odgovorio „*Dok slušam tu glazbu, osjećam da je sve moguće.*“

Pitao sam ostatak razreda postoji li još netko tko se tako osjeća kad sluša svojeg najdražeg izvođača. Učenici različitih ukusa su podigli ruke te bili voljni podijeliti situacije gdje su slušali svoju najdražu glazbu. Učenica koja najviše voli slušati *heavy metal* glazbu je podijelila s razredom svoju naviku crtanja dok sluša svoj najdraži bend *Slipknot*. Učenik u klupi iza njene je rekao da ih on sluša, ali samo kad igra ratne video igrice. Ta opaska je bila duhovita cijelom razredu uključujući i učenicu kojoj je uputio opasku.

N: *„Koliko mislite da ste zapravo različiti ako oboje slušate istu glazbu, ali ne u istom kontekstu?“*

U1: *„A kaj ja znam, možda i ne baš toliko, ali svejedno ona nosi sve crno, a meni je to ono...ne bih nikad“*

U2: *„Joj daj zato si ti gangster“* na što se ponovo cijeli razred nasmijao.

U razredu bilo i drugačijih mišljenja po pitanju slušanja različitih žanrova, pa se tako na popisu našao i rock, kao i stav da odjeća i izbor glazbe ne definiraju osobu. Ovaj sat otvorio je prostor za dublju analizu identiteta kroz glazbu i percepciju okoline. Diskusija o glazbenim žanrovima povezana je s ciljevima kurikuluma koji potiče učenike na istraživanje različitih stilova glazbe i razumijevanje njihovih kulturnih konotacija. Razvijanje svijesti o utjecaju glazbenih preferencija na osobni identitet i društvenu percepciju ključan je element estetske procjene, koja je naglašena u kurikulumu.

5.2.1.4. Četvrti sat: Predrasude o glazbenim žanrovima

Četvrti sat bio je posvećen ponavljanju spoznaja iz prethodnog sata i raspravi o predrasudama koje su učenici prepoznali ili iznijeli. Primijećena je opuštenija atmosfera među učenicima, s manjom potrebom za nadmetanjem, što je rezultiralo dubljom refleksijom.

N: „Kakvu glazbu slušaju vaši braća i sestre?“ „Služe li se vaš ukus uvijek nužno s njihovim?“

U: „Pa i ne baš.“,

U1: „Profesore mene iskreno baš živcira što moj brat sluša.“,

U2: „Meni su neke stvari dobre koje on sluša, ali neke su mi tak tak“.

Jedna učenica je rekla da ima isti ukus kao svoja sestra i da vole slušati glazbu zajedno, ali ne vole glazbu koju njihovi roditelji slušaju.

Na satu smo se osvrnuli i na navike slušanja glazbe vezane uz sportske treninge koje učenici pohađaju. Na satu smo se osvrnuli i na navike slušanja glazbe vezane uz sportske treninge koje učenici pohađaju. Ovaj sat povezuje se s ciljevima kurikuluma koji naglašavaju važnost kritičkog promišljanja o glazbi i njezinim društvenim implikacijama. Rasprava o predrasudama doprinosi razvoju kritičkog slušanja i analize, važnih komponenti glazbenog obrazovanja.

5.2.1.5. Peti sat: Potrebe glazbene industrije i uvod u DAW

Peti sat bio je posvećen raspravi o potrebama glazbene industrije te učenju osnova rada u digitalnim audio radnim stanicama (DAW). S učenicima sam razgovarao o tome što je potrebno da bi se netko bavio glazbom ili bio dio glazbene industrije. Učenici su spominjali glazbene škole, talent *showove* i bendove, a rasprava je pokazala da glazbenici rijetko sve rade sami – potrebna je suradnja različitih stručnjaka, poput producenata, tekstopisaca i glazbenika. Učenike sam potaknuo na razmišljanje o ulozi tehnologije u stvaranju glazbe.

Učenici su prepoznali važnost računala i programa u glazbenoj produkciji, iako je jedan učenik izrazio mišljenje da je glazba bila bolja prije upotrebe kompjutera. Zaključeno je da je poznavanje osnova stvaranja glazbe na kompjuteru nužno za ambiciju u glazbenoj industriji. Na kraju sata, učenicima je zadan zadatak da napišu popis svojih pet najdražih pjesama s objašnjenjem, kako bi započeli svoju prvu glazbenu ideju. Kroz ovaj sat, učenici su se upoznali s osnovnim procesom proizvodnje popularne glazbe, što je u skladu s ciljevima Škole za život i poticanjem tehničkih i praktičnih vještina.

5.2.1.6. Šesti sat: Usporedba prošlosti i sadašnjosti u glazbenoj industriji

Šesti sat bio je posvećen usporedbi glazbene industrije prošlosti i sadašnjosti, s naglaskom na prilagodbu industrije novim vremenima. Danas se glazbena industrija značajno razlikuje u usporedbi s prošlošću, iako su neke stvari ostale iste. Učenici ističu kako su tehnološki napreci poput mikrofona i *autotunea* omogućili nove mogućnosti u stvaranju glazbe, dok prije toga nije bilo. Također, primjećuju da se danas više ljudi bavi glazbom jer je pristupačnija, a internet pruža beskonačne izvore informacija, što povećava konkurenciju. Zaključuju da su današnji uvjeti povoljniji za glazbenike zbog veće dostupnosti alata i informacija, ali i da je moguće kombinirati pristupe iz klasične i popularne glazbe.

S obzirom da jedna učenica iz ovog razreda pohađa glazbenu školu u kojoj uči svirati violončelo, iskoristili smo priliku da na satu snimimo njezinu izvedbu i iskoristimo tu snimku kao gradivni materijal za našu zajedničku ideju (Prilog 3 – „*Violončelo*“). Drugi dio sata bio je posvećen radu u DAW-u, gdje su učenici spajali snimke klasične glazbe s modernim bubnjevima po njihovom izboru. Aktivnost je rezultirala postepenim povećanjem angažmana učenika.

Usporedba prošlosti i sadašnjosti u glazbenoj industriji povezana je s razumijevanjem povijesnog razvoja glazbe, što je naglašeno u kurikulumu. Također, rad s tehnologijom u DAW-u podržava ciljeve *Škole za život* usmjerene na razvoj digitalnih vještina i kreativnosti kroz korištenje suvremenih alata.

5.2.1.7. Sedmi sat: Prepoznavanje glazbenih sastavnica

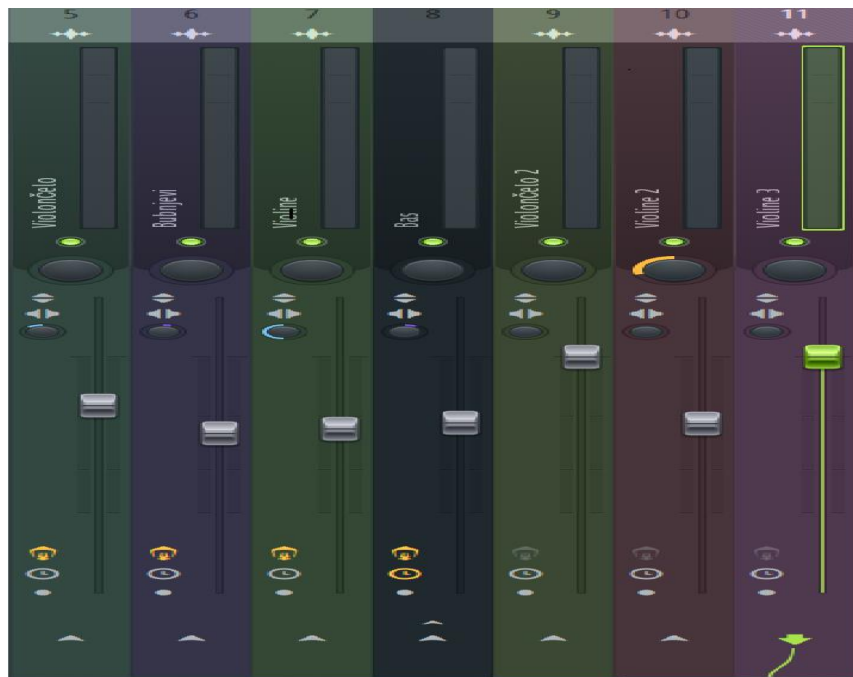
Sedmi sat bio je posvećen prepoznavanju i razumijevanju osnovnih glazbenih sastavnica unutar materijala na kojem su učenici radili prethodnog sata. Nakon što smo preslušali materijal s prethodnog sata otvorio sam novi projekt fokusiran na bubnjeve radi bržeg usvajanja osnovnih glazbenih sastavnica kroz novi alat putem njima omiljenog instrumenta (uzevši u obzir angažman muškog dijela razreda u diskusijama o estetici).

Tokom razvoja bubnjarske dionice poslušali smo primjere nekih popularnih pjesama za inspiraciju te su polako osvješćivali da svaki instrument komunicira kroz pjesmu te ima dijelove koji se razlikuju. Nastojali smo to replicirati u svom radu, ali sat je bio pri kraju i nismo to uspjeli ostvariti u potpunosti (Prilog 3 – „*Završni projekt, početak*“). Učenici su bolje reagirali na nastavne sadržaje inkorporirane s tehnologijom, osobito onom koja se koristi u modernoj glazbenoj industriji.

Ovaj sat se odnosi na razvoj analitičkih vještina učenika, potičući ih da kritički promišljaju o glazbenim strukturama i njihovoj funkciji putem konzumiranja i diskutiranja glazbe koja ih okružuje u svakodnevicu na jednakoj razini kao i glazbeni repertoar iz uobičajenog kurikuluma glazbene kulture. Prepoznavanje sastavnica glazbe ključan je dio estetske procjene i analize, što je važan aspekt kurikuluma.

5.2.1.8. Osmi sat: Rasprava o estetskim zakonitostima popularne i klasične glazbe

Osmi sat bio je posvećen raspravi o različitim estetskim zakonitostima popularne i klasične glazbe, a praktični aspekt ove rasprave bio je potkrijepljen prikazom dva različita miksa unutar programa – prilagođenih popularnoj i klasičnoj glazbi. Nakon što smo preslušali materijal koji smo radili prošli sat, otvorio sam prvi projekt kojim smo se bavili kako bih im pokazao dva moguća ishoda zvučnog uređivanja snimke (Prilog 3 – „Violončelo“). U prvoj verziji je naglasak na snimci violončela, u drugoj verziji violončelo igra sporednu ulogu naspram bubnjeva. Većini učenika se svidjelo kako zvuči u obje verzije te su me pitali možemo li ostaviti violončelo kao uvod bez bubnjeva, a naglasak na bubnjevima nakon uvoda. Rasprava o estetskim zakonitostima različitih glazbenih stilova direktno se povezuje s ciljevima kurikuluma koji naglašavaju važnost estetske procjene. Ova rasprava potiče učenike da prepoznaju i vrednuju različite estetske principe, ključne za dublje razumijevanje glazbene umjetnosti.

Slika 1. *Mix* s naglaskom na melodijske instrumente, raspored instrumenata s lijeva na desno: „violončelo“, „bubnjev“, „violine“, „bas“, „violončelo 2“, „violine 2“ i „violine 3“. (Autor slike: Luka Gotovac)

Slika 2. *Mix* s naglaskom na ritam , raspored instrumenata s lijeva na desno: „violončelo“, „bubnjevi“, „viole“, „bas“, „violončelo 2“, „viole 2“ i „viole 3“. (Autor slike: Luka Gotovac)

Na lijevoj slici možemo vidjeti *mix* u slučaju prevladavanja melodijskih instrumenata u glazbenoj ideji. Na desnoj slici možemo vidjeti u čemu se taj *mix* razlikuje naspram prvog uzevši u obzir da mu je svrha prikazati *mix* često prisutan u popularnoj glazbi. Visine dugmeta u *mix trakama* indiciraju glasnoću pojedinačnih zvučnih kanala.

5.2.1.9. Deveti sat: Pisanje tekstova za pjesme i rad sa *Suno AI* aplikacijom

Deveti sat bio je posvećen pisanju tekstova za pjesme koje su generirane pomoću *Suno AI* aplikacije, čime su učenici imali priliku iskusiti još jednu ulogu unutar glazbene industrije. Primijećena je izrazito pozitivna povratna informacija od učenika, zahvaljujući brznoj i interaktivnoj prirodi aplikacije. Učenici su predloške tema pisali na papir koje sam izvlačio iz kutije te smo izgenerirali dvije pjesme na satu. (Prilog 3 – „*Volimo školu*“ i „*Životinje su fora*“)

U1: „*Ja još uvijek nemrem vjerovat kako to realno zvuči, kao da stvarna osoba pjeva.*“

U2: „*Profesore mislim da ću ovo doma koristiti danas kad se vratim iz škole.*“

Dominantne teme su bile škola, slatkiši, sport, auti i životinje. Za domaću zadaću su dobili zadatak napisati sami tekst po uzoru na generirane pjesme. Pisanje tekstova povezuje se s dijelom kurikuluma koji potiče kreativnost i umjetničko izražavanje kroz glazbu. Korištenje moderne tehnologije poput *AI* aplikacija u obrazovanju dodatno podržava inovativan pristup nastavi, što je ključan aspekt *Škole za život*.

5.2.1.10. Deseti sat: Započinjanje završne pjesme

Deseti sat započeo je razgovorima o glazbenim preferencijama sličnim onima s prvog i drugog sata, a pred kraj sata učenici su započeli rad na pjesmi koja će biti njihov završni rad u sklopu istraživanja. Razlike u raspravi su ukazivale na viši stupanj međusobne tolerancije i uvažavanja u usporedbi s prvom raspravom. Učenici su uspostavili kvalitetniju komunikaciju među sobom te iskazuju dublje poštovanje prema predmetu no što su na početku istraživanja. Upadanje u misao koje sam naveo u jednom od ranijih satova više nije slučaj.

Fokus učenika je na stvaranju glazbe u programu što mogu zaključiti i po interesu izvan nastave kad me učenici zaustave na hodniku i ispituju što ćemo raditi na idućem satu „glazbenog“. Predstavio sam im *sampleove* koje možemo koristiti te su onda glasali za one s kojima žele raditi. Otvorili smo projekt, postavili smo *sampleove* u njega te smo počeli osnovno uređivanje zvukova prije međusobnog kombiniranja (Prilog 3 – „Gudači“). Radna završnom projektu povezuje se s projektom usmjerenim učenjem, koje je naglašeno u kurikulumu i koje potiče učenike na samostalno djelovanje i stvaranje. Ova vrsta aktivnosti podržava kreativno poduzetništvo i umjetnički izraz.

5.2.1.11. Predzadnji sat: Rad na zajedničkoj pjesmi

Predzadnji sat bio je posvećen radu na zajedničkoj pjesmi, gdje su učenici djelovali kao autori i zvučni inženjeri. Diskutirali su trenutne stilske odlike popularne glazbe i njihovu primjenu u vlastitoj skladbi. Za posljednji zajednički projekt sam iskoristio daleko najviše *sampleova* kako bih im omogućio što veću kreativnu slobodu u izgradnji pjesme.

Učenici su birali koje *sampleove* ćemo iskoristiti, a koje nećemo. Nakon odabira *sampleova* i *synthova* učenici su glasali za stil produkcije u kojem bi voljeli raditi (Prilog 3 – „Završni projekt“). Do kraja sata učenici su izglasali da bi voljeli idući sat razvijati produkciju u stilu glazbenog žanra *drill*. Učenici su ostali i tokom odmora u učionici kako bismo što bolje uredili snimku.

U1: „Ne znam da itko drugi radi ovo na glazbenom.“

U2: „Ovo je bilo fakat prezanimljivo.“

Na zadnjem satu, ponovno je provedena anketa kako bi se usporedili rezultati s početnim stanjem i procijenio učinak eksperimentalne nastave. Rezultati ove završne ankete koji će se predstaviti u potpoglavlju 5.2.5. omogućili su uvid u promjene u percepciji učenika i utvrdili koje metode su bile uspješne u postizanju cilja istraživanja.

5.2.2. Priprema i opservacija nastavnih satova u 7. razredu

Prvi sat je bio posvećen ispunjavanju ankete kako bi se bolje upoznali s interesima i navikama učenika koje su vezane uz glazbu. Nakon ankete, učenici su upoznati s pojmom jednostavačne skladbe, s posebnim naglaskom na dvije vrste: pjesmu i solo pjesmu. Iako su pokazali prosječan interes, učionica je često postajala bučna zbog razgovora i skretanja s teme. Učenici su aktivno sudjelovali u diskusiji, ali se često činilo da se vraćaju na temu samo uz poticaj.

Drugi sat se nastavio na prethodnu temu, gdje su učenici kroz primjere upoznali kanconu i šansonu. Tokom slušanja glazbenih primjera, neki učenici su ometali proces, što je zahtijevalo korištenje disciplinskih mjera kako bi se postigla koncentracija i omogućilo razredu da se bavi materijom u miru. Na kraju sata, većina učenika bila je u stanju prepoznati razliku između kancone i šansone.

Treći sat bio je posvećen ponavljanju i produbljivanju znanja o jednostavačnim skladbama. Pitanja poput: „Koje sve jednostavačne skladbe znamo nabrojati?“ ili „Po čemu razlikujemo pjesmu i solo pjesmu?“ omogućila su učenicima da aktivno sudjeluju u nastavi. Iako je većina učenika znala odgovoriti na pojedina pitanja, samo nekoliko njih je bilo u stanju temeljito razlikovati sve vrste jednostavačnih skladbi.

Četvrti sat donio je učenicima uvod u višestavačne skladbe. Upoznali su pojam sonate i komornih vrsta. Iako su neki već čuli za sonatu, nitko nije bio upoznat s komornim vrstama. Tokom sata, učenici su aktivno sudjelovali u diskusiji i postavljali pitanja, a na kraju sata imali su osnovno razumijevanje o razlikama između sonate i komornih skladbi.

Peti sat bio je usmjeren na upoznavanje s koncertom, suitom i simfonijom, tri važna oblika višestavačnih skladbi. Slušali su primjere svake vrste i učili o njihovim karakteristikama. Učenici su pokazali interes za simfoniju, jer su neki od njih već imali iskustva s orkestralnom glazbom kroz popularne filmove. Diskusija se razvila oko toga kako različiti oblici višestavačnih skladbi koriste orkestre i soliste.

Šesti sat bio je posvećen ponavljanju svih naučenih višestavačnih skladbi. Kroz pitanja i odgovore, većina učenika je uspjela nabrojati do tri vrste višestavačnih skladbi, ali samo dvoje učenika je moglo nabrojati sve naučene vrste. Korišteni su dodatni glazbeni primjeri kako bi se učenici prisjetili ključnih elemenata svake vrste.

Sedmi sat bio je orijentiran na sveukupno ponavljanje jednostavačnih i višestavačnih skladbi putem pismene provjere. Na početku sata samo jedan učenik je bio u stanju nabrojati sve vrste, no nakon interaktivnih aktivnosti i ponavljanja, troje učenika je moglo bez problema identificirati sve vrste jednostavačnih i višestavačnih skladbi. Veći dio sata je bio posvećen pisanoj provjeri kako bi se ocijenilo njihovo razumijevanje.

Osmi sat bio je posvećen osnovnoj podjeli udaraljki. Učenici su učili kako razlikovati udaraljke s intonacijom i bez intonacije te kako prepoznati opne na udaraljkama. Pitanja poput „*Koje sve udaraljke s intonacijom znate nabrojati?*“ omogućila su učenicima da aktivno vježbaju prepoznavanje instrumenata.

Na devetom satu bavili smo se istraživanjem udaraljki iz različitih dijelova svijeta. Učenici su povezivali udaraljke s glazbom koju slušaju u slobodno vrijeme, a većina ih je prepoznala bongose i bubnjarski set kao karakteristične za određene žanrove. Kroz primjere i diskusiju, učenici su saznali više o udaraljkama karakterističnim za Latinsku Ameriku, Afriku i Aziju.

Deseti sat smo posvetili podjeli udaraljki u različitim glazbenim žanrovima. Učenici su spominjali *rock*, popularnu glazbu, „*cajke*“ i elektronsku glazbu kao žanrove koji sadrže udaraljke. Diskusija se razvila oko toga kako različiti žanrovi koriste specifične udaraljke te koje su razlike u njihovoj uporabi.

Jedanaesti sat bio je posvećen udaraljkama u simfonijskom orkestru. Pitanja poput „Kako se zove onaj veliki bubanj u orkestru?“ potaknula su učenike da prepoznaju timpane kao ključni instrument. Također su učili o trianglu, čineli i tamburinu kao važnim elementima orkestralne glazbe.

Dvanaesti sat je bio posvećen sveukupnom ponavljanju udaraljki. Dvoje učenika je uspjelo nabrojati većinu udaraljki koje su naučili, dok nitko nije bio u stanju nabrojati sve. Većina je prepoznala bongose, bubnjarski set, kastanjete, gong, trianagl i doboš, ali se borila s prepoznavanjem složenijih instrumenata poput marimbe i vibrafona.

5.2.2. Rezultati druge ankete nakon provedenog istraživanja

Nakon završetka nastavnog procesa u 7. i 8. razredu, provedena je anketa identična onoj s početka školske godine, s ciljem ispitivanja promjene stavova učenika prema glazbi, kao i mogućih promjena u njihovim glazbenim navikama. Anketa je omogućila usporedbu početnih i završnih stavova učenika, a fokus je bio na uvidu u eventualni porast interesa za različite glazbene žanrove te aktivnosti povezane s glazbom u svakodnevici, kao i spremnost učenika da samostalno istražuju i bave se glazbom izvan školskih okvira.

5.2.3. Rezultati cijelog istraživanja

Rezultati istraživanja pokazuju povezanost s načelima programa *Škola za život*, koji naglašava modernizaciju nastave i primjenu tehnologije. Uvođenje kompjutera u nastavu glazbe povećalo je angažman i razumijevanje učenika 8. razreda, što se očituje u njihovom dubljem poznavanju glazbenih sastavnica i tehničkih aspekata glazbe. Ovakav pristup omogućuje učenicima stjecanje vještina relevantnih za suvremeni svijet, kao što su tehnička pismenost i kritičko promišljanje o emocionalnom i društvenom utjecaju glazbe. Unatoč očekivanjima "standardnog" glazbenog kurikulumu, koji se često oslanja na tradicionalne metode poput teorijskog učenja i sviranja instrumenata, ovakva interaktivna nastava može se uspješno provoditi kombinacijom tehnologije i kreativnih aktivnosti. Primjerice, umjesto da učenici samo pasivno slušaju glazbu, mogu koristiti digitalne alate za stvaranje vlastite glazbe, prepoznavanje instrumenata ili prepoznavanje glazbenih stilova iz različitih kultura. Ovaj pristup ne samo da zadržava temeljne ciljeve kurikulumu, već proširuje horizonte učenika prema suvremenim potrebama glazbene industrije, koja zahtijeva digitalne vještine i kreativnost. Korištenje tehnologije omogućuje integraciju glazbene produkcije i aranžiranja u obrazovni proces, čime se učenike priprema za stvarne izazove u glazbenoj industriji. Prepoznavanje instrumenata i glazbenih kultura, koje su učenici 8. razreda pokazali, nadilazi uobičajeni okvir kurikulumu, jer omogućuje učenicima širu kulturnu i tehničku pismenost te na taj način povezuje obrazovanje s potrebama glazbene industrije. Uočeno je da su učenici osmoga razreda pokazali veće poštovanje prema glazbenom materijalu jer im je postao osoban. Kroz zajednički rad na kompjuteru, stvorili su kolaž zvukova koji su međusobno dobro zvučali, te su sami komponirali svoje pjesme, snimajući glasovne poruke.

Ova interaktivna nastava omogućila im je da zajedno rastu i razvijaju se, dok je sedmi razred ostao na istom stadiju shvaćanja i prihvaćanja materije. Rezultati su pokazali da učenici 8. razreda, koji su sudjelovali u nastavi s uključenom tehnologijom, pokazuju veću svjesnost o tehničkim aspektima glazbe i izraženije preferencije prema suvremenoj glazbenoj produkciji. Primijetio sam da su se zbog dubljeg ulaska u sam glazbeni materijal i veće poštovanje prema tom materijalu učenici i emocionalno više vezali za njega.

Nasuprot tome, učenici 7. razreda, koji su pohađali klasičnu nastavu bez upotrebe tehnologije, više su se fokusirali na emotivni doživljaj glazbe, a njihovo razumijevanje tehničkih aspekata glazbe ostalo je ograničeno. Zaključak je da je poseban program u osmom razredu, koji je uključivao rad s tehnologijom i interaktivne zadatke, doveo do dubljeg razumijevanja i veće angažiranosti učenika u usporedbi s klasičnim kurikulumom u sedmom razredu.

6. ZAKLJUČAK

Zaključno, integracija glazbene industrije u obrazovni sustav predstavlja ključan korak u modernizaciji obrazovanja, omogućujući učenicima razvoj relevantnih vještina koje odražavaju suvremene zahtjeve društva i tržišta rada. U današnjem svijetu, gdje tehnologija i kreativne industrije igraju sve važniju ulogu, obrazovni sustavi moraju se prilagoditi kako bi učenici mogli razvijati tehničke, kreativne i kritičke sposobnosti koje će im omogućiti uspjeh u dinamičnim profesionalnim okruženjima, uključujući i glazbenu industriju. Aktivne metode učenja, kao što su projektno orijentirano učenje, improvizacija i grupno muziciranje, zajedno s korištenjem suvremenih tehnologija i digitalnih alata, pokazale su se kao ključne komponente učinkovitog obrazovanja. Ovi pristupi omogućuju učenicima ne samo stjecanje praktičnih znanja i vještina, već i dublje razumijevanje glazbenih procesa te razvoj kreativnosti i inovativnosti. Uvođenje softvera za glazbenu produkciju omogućuje učenicima stvaranje, uređivanje i prezentiranje svojih glazbenih radova, čime se potiče njihova samostalnost i povezanost sa svijetom glazbene industrije. Time se učenike priprema za potencijalne karijere u glazbenoj industriji, ali i stvara prostor za razvoj njihovih poduzetničkih vještina kroz interdisciplinarnе projekte koji povezuju glazbu s područjima poput poduzetništva i informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Takvi pristupi omogućuju učenicima da aktivno sudjeluju u kreiranju vlastitog obrazovnog iskustva i da primjenjuju stečena znanja u stvarnim situacijama, što je od neprocjenjive važnosti za njihovu budućnost.

Unatoč izazovima, poput nedostatka resursa, prilagodba obrazovnog sustava suvremenim potrebama glazbene industrije nudi brojne koristi. Učenici ne samo da dobivaju priliku za stjecanje praktičnih vještina koje su izravno primjenjive na tržištu rada, već i razvijaju emocionalnu inteligenciju, socijalne vještine te osjećaj pripadnosti i identiteta kroz glazbu. Integracija glazbene industrije u obrazovni sustav može doprinijeti i širem društvenom razvoju, promovirajući kulturnu raznolikost i kreativnost te potencijalno stvarajući novu generaciju glazbenih profesionalaca i entuzijasta koji će nastaviti oblikovati budućnost glazbene scene.

7. LITERATURA

1. Bučko, A. (2019). *Multikulturalnost u nastavi glazbene kulture*. Završni rad, Pula: Muzička akademija u Puli, Sveučilište u Puli. <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:4772> Posjećeno 15.07.2024.
2. Bognar, B. (2001). Pedagogija: znanost i stvaralaštvo, *Metodički ogledi: časopis za filozofiju odgoja*, 69-78. <https://doi.org/10.21464/mo> Posjećeno 05.08.2024.
3. Bognar, L. (2012). Kreativnost u nastavi. *Napredak: Časopis za interdisciplinarna istraživanja u odgoju i obrazovanju*, 153(1), 9–20. <https://hrcak.srce.hr/82857> Posjećeno 20.07.2024.
4. Grant C.A. i Sleeter C.E.: *Doing multicultural education for achievement and equity* (2007.), New York: Routledge – Taylor and Francis Group, 267, 2; 252-254.
5. Dobrota, S. i Tomaš, S. (2009). Računalna igra u glazbenoj nastavi: Glazbena igra Orašar. *Život i Škola: Časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, LV(21.), 29–39. <https://hrcak.srce.hr/37078> Posjećeno 10.08.2024.
6. Fuhr, M. (2019). Globalization and Popular Music in South Korea: Sounding Out K-Pop. *Pacific Affairs*.
7. Iusca, D. (2014). The Effect of Evaluation Strategy and Music Performance Presentation Format on Score Variability of Music Students' Performance Assessment. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 127,119–123. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.03.224> Posjećeno 20.07.2024.
8. Kovačević, K. (gl. urednik). (1974). *Muzička enciklopedija 2*, Gr-Op. JLZ, Zagreb.
9. Matijević, M. (2015). Learning in the e-environment: new media and learning for the future. *Libellarium: Journal for the Research of Writing, Books, and Cultural Heritage Institutions*, 7(1), 93. <https://doi.org/10.15291/libellarium.v7i1.200>. Posjećeno 12.08.2024.
10. Puček A. i Duraković L. (2015). *AMusEd. Metodički Obzori*, 10(2), 49–61. <https://doi.org/10.32728/mo.10.2.2015.04> Posjećeno 15.07.2024.
11. Pintek, K. (2021). *Glazbenom motivacijom do govornog modaliteta engleskog jezika u ranom učenju kroz poučavanje*. Zagreb: Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:304720> Posjećeno 21.09.2024.
12. Radocy, R. E. i Boyle, J. D. (1997). *Psychological foundations of musical behavior*. Springfield,392.. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:146926101> Posjećeno 23.08.2024.

13. Rojko, P. (2012). *Metodika nastave glazbe: Teorijsko-tematski aspekti*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Pedagoški fakultet u Osijeku. <https://www.bib.irb.hr:8443/pregled/profil/13237?page=4> Posjećeno 20.08.2024.
14. Smithrim, K. i Upitis, R. (2005). Learning through the Arts: Lessons of Engagement. *Canadian Journal of Education*. 28. 109. <http://dx.doi.org/10.2307/1602156> Posjećeno 15.08.2024.
15. Svalina V. (2015, May 5). *Kurikulum nastave glazbene kulture i kompetencije učitelja za poučavanje glazbe*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Academia.edu. <https://www.academia.edu/12245782/> Posjećeno 28.08.2024.
16. Tathahira T., Sartika D. i Basith R.I. (2024). What Makes Finnish Curriculum Successful? A Comparative Reflection to Indonesian Curriculum. *International Journal of Education Language and Religion*, 6(1), 38–38. <https://doi.org/10.35308/ijelr.v6i1.8465> Posjećeno 03.08.2024.
17. Thoma, M. V., La Marca R., Brönnimann R., Finkel, L., Ehlert, U. i Nater, U. M. (2013). The Effect of Music on the Human Stress Response. *PLoS ONE*, 8(8), e70156. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0070156> Posjećeno 04.09.2024.
18. Vidulin, S., *Glazba kao poticaj i stvaralački prostor: mogućnosti rada u redovitoj nastavi i izvannastavnim glazbenim aktivnostima*. Slavonski Brod: Brodski harmonikaški orkestar Bela pl. Panthy, 2020. 9-26. https://www.researchgate.net/publication/340429301_Glazba_kao_poticaj_i_stvaralacki_p_rorstor_mogucnosti_rada_u_redovitoj_nastavi_i_izvannastavnim_glazbenim_aktivnostima Posjećeno 17.07.2024.
19. Šenk I. (2016). *Primjena glazbe u tretmanu disleksije*. <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:158:083596> Posjećeno 21.09.2024.
20. *Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i Glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj* (2019). Zagreb: Ministarstvo znanosti i obrazovanja. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_151.html Posjećeno 05.09.2024.

8. PRILOZI

Prilog 1. Izjava o suglasnosti roditelja

Izjava o suglasnosti

Poštovani i dragi roditelji učenika 8. razreda,

U svrhu pisanja diplomskog rada za potrebe polaganja studija, u 8. se razredu planira provođenje aktivnog istraživanja. Stoga vas molim za suradnju i potpisivanje sljedeće izjave.

IZJAVA

kojom, ja, _____, roditelj/skrbnikučenika/ce

(ime i prezime roditelja/skrbnika)

_____ razredni odjel _____

(ime i prezime učenika/ce)

u

(naziv škole)

(mjesto)

dajem suglasnost za sudjelovanje mog djeteta/štićenika u aktivnom istraživanju radnog naslova „Integracija potreba glazbene industrije u glazbenom kurikulumu“, koje provodi nastavnik glazbene kulture Luka Gotovac u svrhu polaganja studija.

Istraživanje će se provesti kroz nekoliko aktivnosti, počevši od uvodnog upitnika o trenutnom stanju navika i zadovoljstva u slobodnom konzumiranju glazbe. Nakon upitnika učenici bi sudjelovali u praktičnoj radionici koja će biti usmjerena na ponovno osvježavanje kritičkog slušanja kroz stvaranje glazbe. Nakon odrađenih aktivnosti učenici će ponovno sudjelovati u ispunjavanju upitnika o zadovoljstvu i navikama konzumiranja glazbe. Sve aktivnosti provodit će se u vrijeme njihovih nastavnih sati Glazbena kultura nakon uspješnog polaganja pismene provjere.

Istraživanje se provodi u skladu s Etičkim kodeksom istraživanja s djecom. Rezultati upitnika samoprocjene koristit će se i izlagati poštujući anonimnost učenika. Rezultati će se koristiti samo i isključivo za potrebe istraživanja.

Datum i mjesto

Potpis roditelja/skrbnika

Prilog 2. Popis pitanja iz ankete

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Slušam glazbu svaki dan										
Slušam glazbu svaki dan više sati										
Slušam različite žanrove glazbe										
Slušam samo jedan ili dva žanra glazbe										
Slušam sve vrste glazbe										
Slušam glazbu na slušalice										
Slušam glazbu na kompjuteru										
Slušam glazbu na radiu										
Slušam glazbu uživo										
Slušam glazbu iz igrica										
Slušam klasičnu glazbu										
Slušam isključivo popularnu glazbu										
Slušam isključivo narodnu glazbu										
Slušam isključivo elektronsku glazbu										
Slušam isključivo klasičnu glazbu										
Slušam isključivo stranu glazbu										
Slušam što je trenutno popularno										
Slušam pjesme starije od sebe										
U glazbi koju slušam najbitnija mi je melodija										
U glazbi koju slušam najbitnija mi je produkcija										
U glazbi koju slušam najbitniji mi je ritam										
U glazbi koju slušam najbitniji mi je vokal										
U glazbi koju slušam najbitniji mi je ugodaj										
Svida mi se glazba koja me okružuje u svakodnevicu										
Ne svida mi se glazba koja me okružuje u svakodnevicu										
Svoj glazbeni ukus mogu dijeliti s prijateljima										
Svoj glazbeni ukus mogu dijeliti s obitelji										
Svoj glazbeni ukus ne mogu dijeliti s prijateljima										
Svoj glazbeni ukus ne mogu dijeliti s obitelji										
Pri slušanju glazbe obraćam pozornost na instrumente i zvukove u pjesmi										
Pri slušanju glazbe slušam koji instrument iznosi melodiju										
Pri slušanju glazbe obraćam pozornost na aranžman pjesme										
Pri slušanju glazbe povezujem znanja glazbene kulture s glazbom koju slušam u slobodno vrijeme										
Pri slušanju glazbe prepoznajem instrumente iz glazbene kulture koje prije nisam znao prepoznati										
Pri slušanju glazbe uzimam u obzir osnovne glazbene sastavnice										
Više slušam glazbu koja je sretna										
Više slušam glazbu koja je tužna										
Svejedno mi je kojeg je ugodaj glazba koju slušam										
Volim modernu produkciju u glazbi koju slušam (trap, rap)										
Volim prizvuke starijih stilova u glazbi koju slušam (soul, rock, bossa nova, pop)										
Kod glazbe koju slušam najbitniji su mi bubnjevi										
Kod glazbe koju slušam najbitniji mi je bas										
Kod glazbe koju slušam najbitniji su mi klasični instrumenti (gudači, puhači, udaraljke s tipkama)										
Kod glazbe koju slušam najbitniji su mi etno instrumenti (harmonika, tambura)										
Kod glazbe koju slušam najbitniji su mi elektronski instrumenti (sintisajzer, beatpad)										
Svi instrumenti su mi jednako bitni										
Svejedno mi je koji instrumenti su u pjesmi										
Volim obraćati pozornost na odnose instrumenata u pjesmi										
Volim pretpostavljati u kojem smjeru će se kretati glavna melodija										
Smatram da nismo dovoljno okruženi glazbom koju ja volim										
Ukupno :										

Prilog 3. Link za glazbene projekte s 8.razredom

[https://drive.google.com/drive/folders/1BBGctMvV0aavTFA1YfQHNCaNFLAh21V?hl=](https://drive.google.com/drive/folders/1BBGctMvV0aavTFA1YfQHNCaNFLAh21V?hl=hr)
[hr](#)